

**Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas
darba grupas „Par sabiedrisko mediju attīstības jautājumiem”
SĒDES PROTOKOLS
Rīgā, 2010. gada 18.janvārī**

Nr. 10

Sēde atklāta: plkst. 10:00.

Sēdi vada:

Ingrīda Circene, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītāja

Sēdi protokolē:

Ieva Beitika, LU

Sēdē piedalās:

Ingrīda Circene, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītāja

Dmitrijs Petrenko, politika.lv

Ieva Beitika, LU

Jānis Domburs, žurnālists

Uldis Lavrinovičs, LVRTC

Gunta Līdaka, Latvijas Raidorganizāciju asociācijas izpilddirektore

Edgars Kots, LTV

Linda Pavļuta, Kultūras ministrijas Eiropas Savienības politikas nodaļas vadītāja

Dace Buceniece, NRTP priekšsēdētāja vietniece

Dzintris Kolāts, LR

Uldis Grava, Saeimas deputāts, JL

Pēteris Tabūns, Saeimas deputāts, TB/LNNK

Boriss Čilevičs, Saeimas deputāts, SC

Liene Liepiņa, Saeimas deputāte, JL

Ina Druvietē, Saeimas deputāte, PS

Aija Cālīte – Duļevska, žurnāliste

Ģirts Ozols, Latvijas Reklāmas asociācija

Anda Rožukalne, RSU Komunikācijas fakultāte

Inta Brikše, LU SZF

Anta Rugāte, Saeimas deputāte, TP

Ērika Zommere, Saeimas deputāte, TP

Leonīds Mucenieks, Televīzijas tehnisko darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs

Ilmārs Muuls, LEKA

Baiba Bane, Finanšu ministrija

Kaspars Ozoliņš, TV3

Sēdes pamata jautājumi: Sabiedrisko mediju finansēšanas veidi, iespējas, avoti.

I.Circene

Labrīt, cienījamie kolēģi. Kuri nu ir ieradušies, ir, tad jau mums pievienosies mums vēl kāds, ja nokavēsies. Plkst. ir 10:00 un cienīsim viens otra laiku.

Darba kārtība – sabiedrisko mediju finansēšanas veidi, iespējas, avoti. Mums ir arī sagatavota prezentācija no Nacionālas radio un televīzijas padomes. Vai nu Mellakaula kungs vai Bucenieces kundze – kurš nu mums būs, kas šodien prezentēs? Dace laikam. Lūdzu!

D.Buceniece

Labrīt visiem!

Jautājums ievadam. Varbūt kāds vēl kādu paziņojumu grib izteikt? Par iestāšanos partijā vai tamlīdzīgi - nav nekādu jaunumu? *[Sačukstēšanās starp darba grupas locekļiem]*. Ja nē, tad pie lietas būtības.

Mēs sagatavojām šo prezentāciju kopā ar A.Mellakaulu. Viņš man palīdzēja vākt datus, bet viņš diemžēl šodien nevarēja būt klāt. Viņš lūdza atvainot. Es jūs ilgi neaizkavēšu, prezentācija būs īsa, jo tās lietas jau ir visiem zināmas.

Šeit es uzskaitu iespējamus finansējumu avotus, kādā veidā Eiropas valstīs tiek finansēti sabiedriskie mediji. Līdzīgi kā mans kolēģis Andris Mellakauls pagājušajā nedēļā, prezentējot pārraudzības modeļus sabiedriskajām raidorganizācijām, teica, ka nav tāda vienota, universāla formula, kuru var paņemt *copy, paste [nokopēt]* no kādas valsts. Tātad šeit ir uzskaitīti šie iespējamie avoti *[abonentmaksas, komercraidorganizāciju maksas, valsts subsīdijas un dotācijas, reklāma un sponsorēšana, maksas TV un citi]*. Gribu uzsvērt, ka viens avots neizslēdz citus. Tie ir citur kombinēti. Tajā pašā BBC tās nav tikai abonentmaksas. Jūs tālāk redzēsiet, ka BBC arī nodarbojas ar citiem kanāliem un veic komercdarbību.

Komercraidorganizāciju maksas – šeit ir domāts tas, ka kādu procentu no reklāmas ienākumiem komercraidorganizācijas piešķir sabiedriskajiem medijiem.

Tad ir arī citi ienākumi – šeit ir domāti raidījumu ierakstu, citu atvasinātu produktu pārdošana, studiju izīrēšanas pakalpojumi, apmācību veikšana u.tml.

Šeit mēs uztaisījām tādu tabulu par dažu valstu piemēriem, kādā veidā tātad tiek finansētas sabiedriskās raidorganizācijas. Jūs redzat, pirmā ir Igaunija un Lietuva – tātad mūsu tuvākās valstis. Austrija, Dānija, Francija, Polija. Protams, arī Lielbritānija, kur jūs redzat, ka ir gandrīz visi iespējamie finansēšanas veidi, izņemot komercraidorganizāciju koncesiju maksas. Visi apskatījās? Varu iet tālāk?

EIROPAS PRAKSE - DAŽI PIEMĒRI

	EE	LT	AT	DK	FR	PL	ME	CH	GB
Abonentmaksas			X	(X)	X	X		X	X
Komercraidorg. koncesiju maksas								X	
Valsts dotācijas	X	X			X	X	X		(X)
Reklāma		(X)	X	(X)	X	X	X	X	(X)
Reklāmas kvotas ierobežotas?		(X)	X	(X)	X			X	(X)
Sponsorēšana		X	X	X	X	X	X	X	(X)
Maksas TV				(X)		X		X	X
Citi (DVD, grāmatas, studiju noma utt.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X

L.Liepiņa

Kas ir iekavās?

D.Buceniece

Kā lūdzu?

B.Cilevičs

Ko tas nozīmē – iekavās?

[Klusums]

Dz.Kolāts

„X” iekavās.

D.Buceniece

Tas ir vienkārši „x” iekavās. Nezinu.

[Sačukstēšanās starp darba grupas locekļiem.]

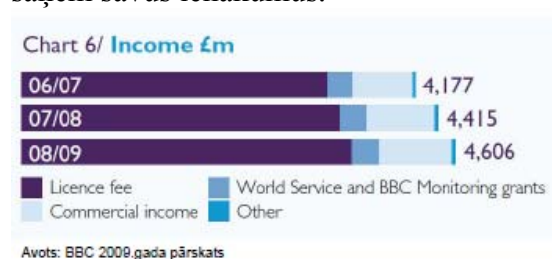
Šeit Andris uztaisīja pārskatu par naudām - cik un kurš kanāls no populārākajiem saņem kādu finansējuma veidu.

Table A1: Revenues of selected public service broadcasters – main sources of revenue. (selected countries; various dates; % of total revenue)

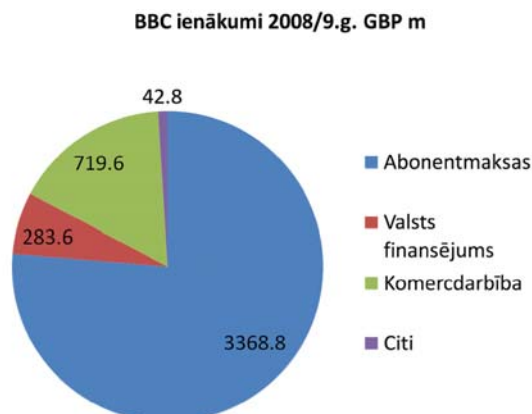
	BBC 2002	ZDF (Germany) 2001	ARD (Germany) 2001	FR2 (France) 2001	FR3 (France) 2001	RTVE (Spain) 2001	SVT (Spain) 2002	RTBF (Spain) 2001
A. PUBLIC FUNDS	74.6	84.9	82.9	57.6	68.4	8.7	93.0	62.5
of which: Broadcasting Fee	68.0	84.9	82.9	57.6	68.4	0	93.0	60.2
B. COMMERCIAL REVENUE	24.4	15.1	15.7	38.7	31.2	87.0	5.3	33.5
of which: Sale of programme rights	4.6	1.0	-	-	-	11.5	3.1	0.5
Advertising and Sponsorship	0	9.4	6.1	34.7	21.6	73.3	1.2	10.3
Merchandising	8.9	-	-	-	-	0.8	-	0.7
Pay TV	1.2	-	-	-	-	-	-	-
Other	9.7	4.7	9.6	4.0	9.5	1.4	1.0	1.0
C. OTHER REVENUE	0.9	0	0	3.7	0.4	4.3	1.7	4.1
TOTAL A+B+C	99.9	100	100	100	100	100	100	100.1

Source: Economy of the European audiovisual industry (2003) Yearbook, Vol.1.

Andra Mellakaula mīļākais piemērs – BBC. Tātad šeit jūs redzat, kādā veidā BBC saņem savus ienākumus.

Šeit, kā tas izskatās kopējā pīrāgā.

Kā jau es teicu, šī prezentācija būs īsa, jo katrā valstī modelis ir atšķirīgs. Katrā valstī ir sava tiesību sistēma, tradīcijas. Protams, mums ir jārunā par to, kas notiek Latvijā. Šobrīd Radio un televīzijas likums mums paredz jaukto finansējuma modeli. Mums ir valsts dotācija plus ieņēmumi no komercdarbības, kas gan ir uz pusi mazāki, nekā atļauts komercraidorganizācijām. Respektīvi, sešas minūtes raidlaika stundā [reklāmas laiks]. Šobrīd Saeimā Elektronisko mediju likumprojektā arī ir paredzēts jauktais finansējuma modelis. Sākotnēji mēs bijām iecerējuši % no IKP, bet to neatbalstīja Finanšu ministrija, protams. Tas arguments bija tāds, ka - tāpēc ir domāta valdība, kas nosaka prioritārās nozares; ja ieliktu procentu katrai nozarei IKP, tad tikai varētu ielikt formulu, sarēķināt un izdalīt katram, tad nav vajadzīgs Ministru kabinets.

Tad 2005. gada projekts arī paredzēja IKP ar trīs gadu pārejas periodu, kad, sasniedzot noteiktu finansējuma apjomu, sabiedriskās raidorganizācijas pilnībā atteiktos no dalības reklāmas tirgū, bet arī šis modelis konceptuāli netika atbalstīts Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā.

Lielākā problēma ir, kā mums likumdošanā atrunāt ilgtermiņa, stabilu, garantētu finansējumu sabiedriskajiem medijiem, kā padarīt šo jomu par politiski prioritāru. Šeit es vēlreiz uzskaitu variantus – vai nu tās ir abonentmaksas vai IKP.

Vēl mēs bijām paredzējuši Elektronisko mediju likumprojektā tādu normu, ko arī Finanšu ministrija neatbalstīja, ka NRTP un Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas pieprasījuma modelis nākamajam gadam negrozītā veidā tiek nodots izskatīšanai Ministru kabinetā, kas nozīmē, ka Finanšu ministrija nevar tieši iejaukties, nekādus *griezumus* veikt līdz Ministru kabinetam, un tad mēs nonākam Ministru kabinetā un tad diskutējam par nepieciešamību, apjomu un visām pārējām lietām. Arī to Finanšu ministrija diemžēl neatbalstīja.

Tad vēl varbūt varētu būt kāds līgums starp Ministru kabinetu, NRTP un sabiedriskajiem medijiem. Varbūt ir kādi citi priekšlikumi.

Pēdējo slaidu es speciāli atstāju tukšu, jo tāpēc mēs šeit droši vien esam sanākuši kā eksperti darba grupā, lai domātu, ko darīt.

Tas man īsumā viss. Paldies.

I.Circene

Paldies Bucenieces kundzei. Es domāju, ka būtu jautājumi un priekšlikumi, un replikas droši vien arī no mūsu pārējo kolēģu puses. Vai kāds vēlētos uzdot jautājumus? Lūdzu, Muula kungs.

I.Muuls

Man būtu nevis jautājums, bet viens no tādiem iespējamajiem finansējuma risinājumiem, kurš nav vispār apskatīts. Tas ir akcīzes nodoklis, ko varētu uzlikt televīzijas programmām, kuras tiek izplatītas kabeļtelevīzijas un IP televīzijas tīklos, un programmas, kuras nav veidotas Eiropas Savienībā. Jāsaka, ka Latvijas apstākļos šādu programmu īpatsvars ir ļoti liels, un tajā pašā laikā tas ir aizgājis tādā pelēkā biznesa sfērā, jo sevišķi interneta tīklos šīs programmas tiek izplatītas vispār bez maksas, un tātad valsts nesāņem pat pievienotās vērtības nodokli.

Ja šo maksājumu noteiktu kā akcīzes nodokli, tad uzreiz stājas spēkā pavisam citas prasības no likumdošanas viedokļa, kur jau ir uzreiz konkrēti jāatskaitās par abonentu skaitu, par programmu skaitu. Un, uzliekot simbolisku samaksu, teiksim, 10 santīmu mēnesī par vienu programmu uz vienu abonentu, gala rezultātā varētu sanākt bez maz puse no finansējuma, kas ir vajadzīgs sabiedriskajiem medijiem. Tas ir viens no risinājumiem, kas līdz šim nav plaši diskutēti. Paldies.

I.Circene

Man ir jautājums – vai ir tādas valstis, kur tas viss funkcionē, kā piemērs.

I.Muuls

Diemžēl, nē, jo praktiski nevienā citā valstī nav zināms, ka tik plašā apmērā tiek izplatītas programmas, kas nav veidotas Eiropas Savienībā. Latvija šajā ziņā ir diezgan unikālā situācijā.

I.Circene

Paldies! Brikšes kundze.

I.Brikše

Man ir jautājums – kāds tad pašlaik būtu Nacionālās radio un televīzijas padomes piedāvātais patiešām vēlmais, ideālais modelis, kā vajadzētu rīkoties.

D.Buceniece

Salikšu prioritārā secībā no ideālā uz leju. Ideālais – abonentmaksas. Nākamais vēlmais - % no IKP. Tālāk – valsts dotācija. Un tas ir jālemj politiski jautājumi, vai piedalās reklāmas tirgū vai nē sabiedriskie mediji.

I.Brikše

Attiecībā par abonentmaksu ieviešanu – kāds varētu būt tas ceļš? Ko darīt?

D.Buceniece

Padome jau 1999.gadā ir izstrādājusi biznesa plānu, atsevišķu likumu par abonentmaksām, 100 lapu biezu, es varu jums pārsūtīt. Tur ir arī uzrakstīts, ko darīt.

I.Circene

Jā, es varbūt pirms Cileviča kungam došu vārdu jautājumam nedaudz komentēšu par abonentmaksām, kas mums Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā ir komentēts

un diskutēts. Tas jautājums, kad tika apspriests, tad mēs improvizēti skatījāmies, cik liela varētu būt šī maksa, kā to rēķināt uz šīm mājsaimniecībām, ka to sasaistīt ar reālu iekasēšanu, un pamatā šis jautājums vienmēr atdūrās pret to, ka pašreiz tiek iedalīta attiecīgi daļa no jau samaksātajiem budžeta līdzekļiem. Un tas ir pēc solidaritātes principa, jo, ja mēs uzliekam konkrēti vienu kaut kādu abonentmaksu – kaut trīs vai pieci lati mēnesī, tad tādā gadījumā procentuāli, salīdzinot ar katras mājsaimniecības ienākumiem, zaudē šo solidaritātes principu. Tas, kurš ir trūcīgāks, maksā vairāk, un tas, kurš ir vairāk nodrošināts, tas maksā salīdzinoši mazāk. Savukārt dalītas maksas – reāli tas nav iespējams. Ja mēs salīdzinām to, kāda būtu vajadzība šai iekasēšanai – administrēšana, un, ka tas nebūt nebūtu vienkārši, jo tad, ja šī abonentmaksu netiktu iekasēta, vai mēs varētu šai mājsaimniecībai individuāli atslēgt, teiksim, šo apraidi, tas ir diezgan apšaubāmi. Līdz ar to visas diskusijas līdz šim ir bijušas ar diezgan negatīvu skatu tieši Latvijā, kur nav šādas iestrādes, kopš sen seniem laikiem. Nav īsti bijis atbalsta šādas abonentmaksas ieviešanai, salīdzinot ar pašreizējo sistēmu. Tādēļ mums šodien šeit ir šī darba grupa, kur ir iespējams skatīties uz jautājumiem no dažādiem viedokļiem. Man, teiksim, šis iespējamais variants par ne Eiropas Savienībā veidotam programmām, ka to varētu saistīt ar kaut nelielu nodokli, es domāju, ka tas ir konstruktīvs priekšlikums, par ko var runāt. Cilveviča kungs, lūdzu!

B.Cilevičs

Jā, paldies! Man ir jautājums par stratēģiju, par prezumpciju, uz ko balstās šo variantu apskats. Vai patiešām mēs visi esam vienisprātis, ka sabiedriskās televīzijas finansējums ir prioritāte un tas jānodrošina neatkarīgi no situācijas valstī. Man ir ļoti nopietnas šaubas par to, ka vispār mums ir morālas tiesības šo jautājumu formulēt tieši tādā veidā, jo tas ir pilnīgi normāls process, ka cilvēki, kas strādā šajā jomā, lobē savas jomas intereses. Nevis savas personiskās intereses, bet tieši savas nozares intereses. Tas ir pilnīgi normāli. Bet vai jūs uzskatāt, ka patiešām mums kā Saeimas deputātiem būtu jānosaka, ka sabiedriskā televīzija būtu prioritāte, salīdzinot ar izglītību, ar medicīnu, ar sociālo aizsardzību, ar pensijām utt. Patiešām valstij ir pienākums nodrošināt sabiedrisko apraidi, bet valstij ir arī citi pienākumi – nodrošināt pensijas, nodrošināt izglītību, nodrošināt veselības aizsardzību. Vai jūs pieļaujat situāciju, ka visur finansējums tiek samazināts, bet sabiedriskajai televīzijai – nodrošināts. Es piekrītu Finanšu ministrijas viedoklim, ka tas ir nepareizs ceļš, kuru iet, ka mums ir fiksēts nodoklis, kas tiek izlietots fiksētiem mērķiem. Principā kādreiz likumos bija šādas normas, bet pakāpeniski tagad no tā aizejam, jo patiešām, katru reizi veidojot budžetu, ir jāņem vērā konkurētā situācija, solidaritātes principu, par ko Cīrcenes kundze runāja. Tāpēc man šķiet, ka mēs vienkārši pārlēcām pāri vienam ļoti būtiskam posmam. Vai šeit darba grupa patiešām ir vienisprātis, ka mums jādefinē sabiedriskā televīzija, sabiedriskie mediji vai medijs, kā mēs to tagad saucim, plašsaziņas līdzeklis, kā absolūtā prioritāte un ka patiešām jāskatās šis jautājums ārpus vispārējā konteksta, ārpus vispārējā valsts politikas, sabalansētas politikas konteksta? Es domāju, ka šis jautājums ir pēc būtības, un atkarībā no atbildes uz šo jautājumu mēs varam virzīties tālāk. Paldies.

D.Buceniece

Man jautājums? Godīgi sakot, mani ļoti pārsteidza jūsu jautājums, bet es mēģināšu atbildēt. Pirmkārt, man liekas, ka mēs šeit sanācām darba grupa ar mērķi atrisināt sabiedriskās apraides jautājumu. Tas ir, pirmkārt. Es nezinu, vai mums ir jāskatās viss kopējais valsts konteksts. Varbūt. Jārok vēl dziļāk. Es saprotu situāciju valstī, visu pārējo, bet mani pārsteidz jūsu jautājums, Cileviča kungs, jo es biju domājusi, ka jūs

esat liels eksperts Eiropas Padomes un Eiropas Savienības jautājumos. Sabiedriskā apraide ir atsevišķi izdalīta Eiropas Savienības dibināšanas līgumā [<http://www.ecb.int/ecb/legal/pdf/ce321200612291v00010331.pdf>]. Tas ir, pirmkārt, arī kā valsts drošības garantants, kā viens no aspektiem tieši sabiedriskā apraide, jo caur sabiedrisko apraidi cilvēki, pirmkārt, ja notiek kāds *force majeure* vai kāda ārkārtas situācija, tie ir mediji, caur kuriem izziņo ārkārtas apsvērumus, tas ir tiešām ar drošību saistīts apsvērumus. Otrais ir informācija. Tas ir medijs, kas visplašākajai sabiedrībai visos tehniski iespējamajos veidos nodrošina informāciju. Es neteiktu, ka tā ir absolūtā prioritāte, ja jūs jautājat, es nemāku tādās kategorijās izvērtēt, bet prioritāte noteikti. To saka tiešām Eiropas Savienības dokumenti, par Eiropas Padomi nerunājot, kaudze ar dokumentiem.

I.Circene

Es varbūt īsu repliku, komentāru un tad došu tālāk vārdu jautājumiem. Es domāju, ka šī sabiedriskā apraide, protams, ir viena no prioritātēm. Protams, mēs varam attiecīgi skatīties, kāds ir valsts budžets un cik lielu mēs varam to prioritāti uzlikt, bet arī, veidojot nacionālo pasūtījumu, šo programmu kopumu, tad arī tas Nacionālās radio un televīzijas padomes iespējas un pienākums būtu radīt iespēju robežās sabalansētu piedāvājumu, kas garantētu informētību un maksimālu šīs informācijas pieejamību jebkuram Latvijas iedzīvotājam. Tādēļ arī mēs runājam gan par finansēšanu, gan par pieejamību, gan par šīm programmām, jo tā ir tā prioritāte, kas ir valstij jānodrošina katram iedzīvotājam, lai saņemtu elementāru informāciju. Lūdzu, Cālītes kundze.

A.Cālīte-Duļevska

Man faktiski arī ir tāda replika. Faktiski es nesaprotu, kā var rasties jautājums par sabiedrisko mediju nepieciešamību Latvijā pašlaik. Ja līdz šim Eiropas Savienībai ir bijusi diezgan duāla attieksme pret sabiedriskajiem medijiem ar domu, ka it kā komerciālie un sabiedriskie nav vienādās pozīcijās, tad šobrīd ir šis atbalsts sabiedriskajiem medijiem arvien vairāk pieaug. Prasība, ka valstij ir jāatbild par to, ka sabiedriskie mediji tiek nodrošināti, arī šī prasība pieaug.

Protams, es arī gribu pieminēt faktu, ka mūsu kaimiņvalsts Krievija iegulda milzīgus līdzekļus ne tikai mediju attīstībā, bet arī mūsu mediju vides pētniecībā. Ir institūts, kas saucas „Bijušo PSRS republiku...” Pētniecība ar nolūku, lai kādā veidā šos ietekmētu. Tāpēc es ar lielu izbrīnu konstatēju, ka Saeimas deputātu vidū tomēr var rasties šāds jautājums. Tanī ziņā es piekrītu, ka tas ir arī nacionālās drošības jautājums ne tikai trauksmes ziņā, bet arī, lai mēs nezaudētu savu identitāti, kuru mēs varam pazaudēt nevis karā, bet „informācijas karā”. Paldies!

I.Circene

Paldies! Dombura kungs!

J.Domburs

Es piekrītu Cileviča kungam - tas jautājums ir pēc būtības. Līdz ar to es tagad izvērsīšu debati par jūsu jautājumu. Man liekas, ka ir svarīgi, pirmkārt, nesajaukt divas dažādas lietas. Izglītība, veselība un viss pārējais, ko jūs sakāt, sastāda viena pārdesmit, otra – vairākus % no iekšzemes kopprodukta. Pašreiz radio un televīzija, tur var rēķināt, cik mums ir kopprodukts, bet faktiski ir dotācija 0,1%, pat ne 0,3%. Līdz ar to relatīvās kategorijās matemātiski pret tām nozarēm šī ir neliela lieta, un tas salīdzinājums ir ļoti nenoteikts.

Otrs, kas, man liekas, ir vissvarīgākais, kas tiešām šeit būtu ļoti svarīgi – darba grupai būt vienprātis un to definēt, es piekrītu, bet man liekas, ka jūs palaižat garām vienu ļoti svarīgu lietu. Ja mēs ejam, piemēram, ar piesaisti IKP un ja IKP krīt, tad arī finansējums radio un televīzijai krīt. Līdz ar to tā nevar teikt.

Bet trešā lieta, kas, man liekas, ir vissvarīgākā, ka pašreiz, kopš 1990. gadu otrā pusē atcēla normu par vienu finansējuma piesaistes atskaites punktu, kas tai mirklī bija „ne mazāk kā pagājušajā gadā”, radio un televīzija no finanšu viedokļa ir kļuvusi ietekmējama. Tā nav vairs neatkarīga. Un man liekas, ka visa šī diskusija līdz ar to nav tik daudz par prioritāti vai ne-prioritāti, bet tā ir jāpagriež arī tajā aspektā, ar kādiem līdzekļiem no finansēšanas viedokļa mēs panākam tādu stabilitāti, lai tā valdība nevarētu sākt manipulēt un teikt, ka mēs tagad samazināsim šogad vairāk vai pieliksim vairāk. Radio un televīzijas ģenerāldirektori ir daudzkārt presē teikuši, ka tas ir manipulācijas vai politiskā spiediena instruments – palielināt vai nepalielināt finansējumu. Manuprāt, tas ir jāņem vērā arī minētās stratēģijas ietvaros.

I.Circene

Paldies! Pavļutas kundze!

L.Pavļuta

Es arī pavisam īsi varbūt gribēju atgādināt, ka mēs arī mūsu prezentācijā ļoti vispārīgi pieskārāmies tiem „kāpēc?”, kāpēc ir vajadzīgs finansējums sabiedriskajiem medijiem. Varbūt neizdalījām tik sīki, jo vienkārši pat neaizdomājāmies tik tiešām atgādināt, ka ir virkne dokumentu, nolēmumu, kas ir pamatoti. Mēs arī runājām – integrāciju un, jā, visām pārējām lietām. Bet, runājot par tām prioritātēm, man ir tāda sajūta, ka Eiropas Savienībā tik asi neizdala, ka šis jautājums, teiksim, pensijas ir prioritāras un izglītība ir otrā vai trešā. Tur vairāk skatās citā, starpnozaru griezumā šīs prioritātes. Teiksim, prioritāte ir nodarbinātība un izaugsme, kas saistās ar jebkuru jomu, kas ir apakšā. Būtiska ir gan veselība, gan viss pārējais. Tāpēc varbūt uz to jautājumu pat šādi nevarētu atbildēt, vai sabiedriskā televīzija un mediji kā vara vispār ir prioritāte viens, divi vai desmit.

I.Circene

Jā. Varbūt, ka mēs varētu teikt tā, ka tā ir prioritāšu grupa, kuras ir valsts pamatfunkcijas, kas tai ir jānodrošina, un tad, kad mēs esam definējuši šo prioritāro grupu, tad tajā ietilptu gan tas, tas un tas, un tad mēs pēc tam lūgšim arī Finanšu ministriju, lai pakomentē mums, kā tas izskatās no Finanšu ministrijas puses. Vēl pirms tam varbūt, ka vēl Kolāta kungs un Līdakas kundze. Ja ir jautājumi, tad vieglāk būs par visiem jautājumiem kopumā atbildēt.

Dz.Kolāts

Labdien! Es gribētu vērstu uzmanību uz sekojošiem momentiem. Pirmkārt, tas, ka, pēc manas saprašanas, norma par to, ka finansējums nevar būt mazāks nekā iepriekšējā gadā, ir spēkā vēl arvien. Laikam jāapstrīd Satversmes tiesā vai kaut kā tā. Man liekas, ka samazinājums mūsu nozarei ir izmaksu kritumos un arī dotācijas un ieņēmumu kritumos būs lielāks nekā vidēji tautsaimniecībā valsts finansētajā daļā. Man šķiet, ka vajadzētu vērst darba grupas uzmanību, neskatoties uz citām domstarpībām, divos virzienos.

Viens – te nav runas par izvīrīšanu prioritātei, bet par kaut cik saprotamiem spēles noteikumiem. Mēs visi zinām blakus ģenerāldirektoru činkstēšanai arī to, ka šī gada

budžetu principā izdevās salāpīt faktiski jau sarunās ar politiķiem, un es teikšu godīgi, balansējot uz ētikas robežas, lai šis budžets būtu kaut cik sagrābstīts, lai ar to varētu strādāt. Nākamajā gada dažs „labvēlis” no Saeimas man ciniski norādīja, ka mums jau nākamā gada pieprasījumā atkal ir.. ja mums šogad ir 10,968 miljoni. Nākamajā gadā Finanšu ministrijas puses ir iezīmēts – 8,566 miljoni. Līdz ar to šis riņķa dancis sāksies no sākuma, neskatoties uz cēlajām idejām. Es domāju, ka komisijas darba grupai varbūt šeit vajadzētu nākt ar kādu vienotu uzstādījumu, ka vismaz ir jānodrošina kaut kāda garantēta vidējā termiņa finansējuma attīstība, jo šobrīd it sevišķi, ņemot vērā priekšvēlēšanu situāciju, tā atkal būs balansēšana uz naža asmens – lūdzu, iedodiet. Kas mums par to būs? Nē, nekas nebūs. Tas man raisa bažas.

Vajadzētu apskatīt vēl vienu momentu, kurš laikam ir likumprojektā un kurš, manuprāt, arī, ja ar Finanšu ministrijas saskaņotu, būtu no viņu viedokļa viens no pieejamākajiem, tas ir tad, varbūt pat ne % no IKP, ka radio un televīzijai vai sabiedriskajiem medijiem paredzēto finansējumu Finanšu ministrija, kā tas būtu juridiski precīzi, tieši neskata, bet dod šo privilēģiju Ministru kabinetam vai pat Saeimai. NRTP tomēr ir pakļauts Saeimai. Tas, manuprāt, būtu vairāk garantēts finansējuma, sacīsim, pamats, jo galu galā ir koalīcija un kopēja lemsana, un, iespējams, ka šī garantija būtu kaut kas, salīdzinot ar to, kas ir.

Rezumējoši divas lietas. Viena – es vēršu darba grupas uzmanību uz šo pagaidām galīgi nestabilo stāvokli. Būtu labi, ja secinājumos tas parādītos kā svarīgi neatrisināta lieta. Otrs – aplūkot šo Ministru kabineta vai Saeimas lemsanas lietu. Paldies.

I.Circene

Jā. Īsu komentāru par Ministru kabinetu un Saeimu. Ministru kabinetu veido tā pati koalīcija, kas ir Saeimā, un Saeimā balso par to budžetu, kurš ir sagatavots, jo mēs varam, piemēram, atbalstīt, piemēram, miljonu vai divi miljoni lielāku, un tādā gadījumā mēs nevaram sabalansēt ieņēmumus un izdevumus. Līdz ar to tā secība ir formāla vairāk, jo gala rezultātā Saeima balso vienalga. Un budžets, pirms tas tiek nodots Saeimai, tāpat koalīcijā tiek skatīts. Ja mēs ieviešam kārtību, apejot Ministru kabinetu – *pa taisno*, kas man būtu pieņemami pēc būtības, tad tehniski, es domāju, ka reāli tas tā nevar būt, jo tad mums vispirms ir jāsakārto visa ieņēmumu bāze, lai atbilstu šiem izdevumiem.

Līdakas kundze, lūdzu!

G.Lidaka

Jā, es gribēju paturpināt Čileviča kunga teikto par sabiedriskā medija nepieciešamību. Šī diskusija, manuprāt, ir izvērsusies tieši tāpēc, ka nav skaidrs, ko mēs tieši finansējam par nodokļu maksātāju naudu šajās programmās. Tas ir tas pamata iemesls, kāpēc mēs nevaram vienoties par šiem budžeta finansējumiem sabiedriskajiem medijiem. Es šodien diskusijā varbūt pirmo reizi izdzirdēju – šo mēģinājumu aizstāvēt sabiedriskās televīzijas nepieciešamību, proti, Dace jau pieminēja divus iemeslus. Viens, tāpat, lai izziņotu sabiedrībai par kādām nelaimēm un bēdām. Otrs – lai kaut kādā veidā nodrošinātu objektīvas informācijas pieejamību, ko acīmredzot komerciālie mediji nenodrošina. Trešais, ko teica Čālītes kundze par šo kultūrtelpas nodrošināšanu. Jā, piekrītu, tas ir svarīgi. Un līdz ar to varbūt mums vajadzētu šo diskusiju tādā veidā turpināt – kas tad ir šie projekti, produkti vai programmu kopums, ko valstij vajadzētu nodrošināt par nodokļu maksātāju naudu. Vai tie ir divi kanāli vai tas ir viens kanāls? Manuprāt, šobrīd ļoti daudzas lietas

sabiedriskajos medijos tiek veidotas pēc komerciāliem principiem. Sabiedriskā televīzija un sabiedriskais radio pašlaik faktiski nodarbojas ar cīņu reklāmas tirgū, nevis ar šīs misijas nodrošināšanu, par ko mēs sākam šodien runāt. Tāpēc tas būtu vissvarīgākais, ko saprast – cik un par ko mēs ko nodrošinām.

I.Circene

Man gan ir drusku jāpiebilst, ka tas, par ko mēs runājam, objektīvas ziņas, kultūras telpa, kaut vai drošības garantija – tas viss kopā ir nacionālais pasūtījums, par ko mēs šeit, darba grupā, esam arī runājuši. Viss tas kopumā ir. Plus vēl pie šiem trim nosauktajiem ceturtais, piektais un sestais. Runa ir par to, kā izveidot kvalitatīvu nacionālo pasūtījumu.

G.Lidaka

Jā, es piekrītu.

I.Circene

Jā. Bet viss pārējais ir par to, kā sadalīt šo naudu, lai nodrošinātu nacionālo pasūtījumu. Ja tas nacionālais pasūtījums ir nekvalitatīvs, tad vaina ir pasūtījuma veidotājiem. Šinī gadījumā tad mēs nevaram teikt, ka konkurēti viens, otrs vai trešais tagad personīgi ir radījis nekvalitatīvu nacionālo pasūtījumu šajā sabiedriskajā telpā.

G.Lidaka

Circenes kundze, man ir viens jautājums. Kas šobrīd sabiedriskajiem medijiem ir prioritāte – cīņa par reklāmas tirgu vai misijas nodrošināšanu?

I.Circene

Katrā gadījumā nacionālais pasūtījums..

G.Lidaka

Jūs zināt... Es atvainojos. Jūs esat arī saņēmusi vēstuli no Izdevēju asociācijas [*Latvijas Preses izdevēju asociācijas*] kopā ar Raidorganizāciju asociāciju [*Latvijas Raidorganizāciju asociāciju*] par sabiedrisko mediju darbību reklāmas tirgū. Mēs atbildi vēl līdz šim brīdim neesam saņēmuši, bet es domāju, ka šī diskusija ir diezgan smaga, jo pašlaik diemžēl ir jāatzīst, ka sabiedriskie mediji nodarbojas ar cīņu par izdzīvošanu reklāmas tirgū.

I.Circene

Jā, saistībā ar reklāmas tirgu – tā mums ir atkal jauna, cita diskusija, bet neapšaubāmi reklāmu sniegšanu un pasūtīšanu neapšaubāmi ir ļoti cieši saistīta ar raidorganizācijas kvalitāti, jo neviens nevēlēsies savu reklāmu sniegt tajā vidē, kur ir maza atdeve. Līdz ar to šī cīņa par reklāmu kā tādu reklāmas tirgū īstenībā ceļ raidījumu kvalitāti, piesaistot interesi. Bet varbūt atgriezīsimies pie finansēšanas. Tā kā es teicu, es Finanšu ministrijai došu vārdu, tad Cileviča kungam.

Lūdzu, Bānes kundze.

B.Bāne

Labdien! Baiba Bāne, Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietniece budžeta jautājumos. Es gribētu šai darba grupā šodien uzlikt vairākus akcentus. No Finanšu ministrijas viedokļa, te daudz kārt tika pieminēta no Radio un televīzijas padomes, faktiski mūsu skatījumā nevarētu būt runa par trīs finansējuma modeļiem, kas tika

pieminēti – abonentmaksas, % no IKP vai valsts budžeta dotācijas, jo reāli no minētajiem būs iespējami tikai divi varianti, jo principā % no IKP vienalga izpaudīsies kā valsts budžeta dotācija, kas tiks piešķirta medijiem, un tas vienalga nav aplūkojams kā atsevišķs finansēšanas modelis.

No Finanšu ministrijas viedokļa mēs katrā ziņā aicinātu neiezīmēt konkurētus finansēšanas apjomus kādai no funkcijām, jo mēs zinām, kādā situācijā mēs būsim turpmākos divus, trīs gadus, kad būsim spiesti runāt par to, ka ir jāveic fiskālā konsolidācija ievērojama apmēra, un tas būs jā dara, visticamāk, solidāri visām nozarēm, meklējot izdevumu optimizācijas iespējas. Tas, kas faktiski no Finanšu ministrijas viedokļa mums likās interesants, bija pieminētais akcīzes nodokļa modelis, ja mēs runājam par iespēju papildu finansējuma gūšanai, bet manā rīcībā nav informācijas. Tas droši vien ir jāprasa nodokļu speciālistiem, kur pasaulē šāds modelis eksistē. Ja ir šāda informācija, mēs labprāt izvērtētu, izskatītu un iepazītos ar iespējamajiem aprēķiniem.

Vēl viena lieta, kas tika pieminēta, ir, ka sabiedriskajiem medijiem finansējums ir samazinājies salīdzinoši vairāk nekā citām tautsaimniecības nozarēm. Tam es atļaušos nepiekrīst, jo, ja mēs salīdzinām ar 2008.gada faktiskajiem izdevumiem, tad radio un televīzijai kā resoram, es domāju gan padomi, gan Latvijas Radio un Latvijas televīziju, kopējais finansējums, kas piešķirts 2010.gadā ir 74,7% un veido gandrīz 11 miljonus latu.

Kultūras ministrijas politiku īstenošanai 2010.gadā ir, piemēram, 57,5%. Ja salīdzina ar 2008.gadu. Izglītības ministrijai – 58,8%. Un tā mēs varētu turpināt uzskaitīt. Ir jomas, kur šis samazinājums ir ļoti dramatisks.

Droši vien, ka šis piešķirtais finansējums 11 miljonu latu, nav pietiekams, ja mēs runājam par to pakalpojuma grozu, kas sabiedriskajiem medijiem būtu jānodrošina. Šeit es gribētu piekrist Circenes kundzes minētajam, ka ir jāsaprot, ko mēs nodrošinām par šiem 11 miljoniem latu, ko sabiedrība saņem, kādas kvalitātes raidījumus, kas ir tās prioritātes, kas no sabiedrisko mediju puses tiek nodrošinātas. Iespējams, ka darba grupai ir jāiziet cauri katrai funkcijai un jāizvērtē, kas tad ir ietverams nacionālā pasūtījuma grozā.

Atgriežoties pie iepriekš minētā par IKP %, tad, ja mēs paskatītos pašreiz esošajā situācijā, tad šie 0,3% nozīmētu, ka no valsts puses finansējums sabiedriskajiem medijiem būtu jātrīskāršo, salīdzinot ar 2010.gada budžetā paredzēto. Pašreiz pēc ekonomikas attīstības tendencēm, iespējams, kaut kas uzlabosies, bet šodien, skatoties no šīs dienas viedokļa, no Finanšu ministrijas puses es kategoriski nevaru tam piekrist, ka mēs varam runāt par trīskāršu finansējumu turpmākajos gados. Diemžēl tā tas ir. Tas nozīmē, ka mums ir vairāk jāpievēršas tai jomai, kas ir saistīta ar esošo līdzekļu efektīvu, racionālu izlietošanu sabiedrības vajadzīgu, teiksim, prioritāšu apmierināšanai. Paldies!

I.Circene

Paldies! Čileviča kungs un tad Liepiņas kundze.

B.Cilevičs

Jā, paldies! Esmu ļoti priecīgs, ka mans tāds drusciņ naivais jautājums palīdzēja konsolidēt gandrīz visus darba grupas biedrus. Tas ir ļoti pareizi, bet ziniet es tomēr gribētu precizēt, ka lielākoties atbildes nebija uz manu jautājumu. Es nejautāju, vai patiešām sabiedriskā televīzija ir vajadzīga. Es nejautāju, vai sabiedriskā televīzija ir prioritāra. Mans jautājums ir salīdzinošs – vai mēs visi uzskatām, ka sabiedriskā televīzija ir vairāk prioritāra, nekā pensijas, izglītība, veselības aizsardzība un tā tālāk. Bet es sadzirdēju visus tos.. es ļoti ceru, ka neviens tagad neteiks, ka beidzot atradās tas tautas ienaidnieks, kura dēļ mums ir problēmas. Es gribu atgādināt, ka mana partija ir opozīcijā un visus lēmumus par finansējumu pieņem valdība, kurā mēs nepiedalāmies. Tā, ka, lūdzu visus to ņemt vērā.

Es speciāli to daru, kad es lasu informāciju par darba grupas darbību, tad tajā pašā laikā politika.lv es atradu tur daudz interesantu lietu par manu pozīciju, tas diezgan negaidīti, bet diemžēl... Un otrais moments – tāpat es tomēr gribētu dzirdēt atbildi uz viennozīmīgu jautājumu, vai darba grupa iestājas par to, kā teica, finansējums pensijām ir atkarīgs no budžeta situācijas, no ieņēmumiem un tā tālāk. Finansējums skolām arī tiek noteikts katru reizi, vadoties no konkurētās situācijas, bet finansējums sabiedriskajam medijam ir garantēts neatkarīgi no kādiem arējiem apstākļiem. Vai mēs to prasām? Ja nē, tad noformulēsim savu pozīciju diezgan skaidri.

Otrais – jā, patiešām. Es pilnībā piekrītu Finanšu ministrijas nostājai, ka mums ir jāzina, par ko mēs maksājam. Viena lieta ir ideālais modelis, jo, ko mēs visu laiku dzirdam, ka sabiedriskie mediji ir labāki par komercmedijiem, tie veic citas funkcijas un tā tālāk, kam principā es piekrītu, bet vai cilvēki, kas skatās gan komercotelevīzijas, gan sabiedrisko televīziju, tam piekrīt? Vai patiešām šobrīd mēs varam apgalvot, ka šobrīd praksē Latvijas Televīzija ir labāka par LNT, TV3, Pirmo Baltijas kanālu un tā tālāk – tāpēc un tāpēc, Latvijas Radio ir labāks par citiem radio – tāpēc un tāpēc. Ziniet, viena lieta ir teorija, jo tomēr, ja mēs finansējam, lai kaut kādā nākotnē būtu tas un tas, tad mums arī ir jābūt ļoti skaidram priekšstatam, jo ziniet es teikšu atklāti saskaros ar situāciju, ka cilvēki saka „es maksāju nodokļus un pretī saņemu precī, kas man nepatīk”. Es ļoti reti skatos Latvijas Televīziju, tāpēc, ka LNT dod svaigāku, interesantāku, daudzveidīgāku informāciju.

Nav tā, ka Latvijas sabiedriskie mediji ir politiski neitrāli. Es tam 100% piekrītu – nav neitrāli. LTV simpātijas ir daudz skaidrākas, nekā LNT vai citiem kanāliem. Vienmēr ir redzams, ko Latvijas Televīzija atbalsta. Es saku kopumā, nevis katra konkurētā pārraide. Un tas viss tiek darīts uz nodokļu maksātāju rēķina. Tas nemaz nav tik vienkārši. Es ļoti aicinu visus tomēr neaprobežoties ar tādiem dogmatiskiem apgalvojumiem, ka sabiedriskie mediji ir labi tāpēc, ka tas ir rakstīts Eiropas Savienības dokumentos un tā tālāk.

Mums ir jāspēj tomēr pierādīt un parādīt cilvēkiem, kāpēc sabiedriskie mediji ir vajadzīgi. Ne jau tāpēc, ka tas ir kaut kur ierakstīts. Paldies.

I.Circene

Īsa replika, pirms es dodu vārdu nākamajam jautātājam. Mums nav šeit diskusijas, ka sabiedriskie mediji ir labāki. Tādu diskusiju nav. Ir jautājums par to, ka tie ir vajadzīgi, ka tie ir ar nolūku nodrošināt šo informatīvo objektīvo telpu. Mēs tādēļ runājam par brīviem medijiem. Tāpēc šeit ir šie brīvie mediju eksperti. Tāpēc mēs runājam, lai maksimāli pietuvinātu demokrātiskai sabiedrībai un šiem

pamatprincipiem, un tas ir mūsu pienākums un tai skaitā arī politiķu pienākums, lai šis nacionālais pasūtījums būtu kvalitatīvs, demokrātisks un pieejams. Tas ir tas, par ko mēs runājam. Mēs nesakām šodien, ka viena programma ir labāka par otru vai ka sabiedriskā vai komerc. Iespējams, ka tā nav labāka, bet tas nav tas jautājums, par ko mums šodien ir diskusija. Nākamais ir Tabūna kungs. Nē, Liepiņas kundze un tad Tabūna kungs. Es atvainojos.

L.Liepiņa

Paldies, jā. Es gribētu teikt ļoti skaidri un gaiši, ka sabiedriskie mediji jeb pasūtījums ir svarīgāks nekā pensijas un slimo apdrošināšanas un visas pārējās lietas, jo mediji ir mums ceturtā vara. Tā tiešām ir nopietna ceturtā vara, un to mēs nedrīkstam aizmirst. Un, ja mēs nenodrošināsim šo, es negribētu teikt ar objektīvu, bet ar pēc iespējas daudzpusīgu informāciju, tad mēs varam ļoti daudz no tā, ko mēs esam līdz šim ieguvuši. Varbūt tai skaitā pensijas arī beigās. Tādā ziņā man liekas, ka nevajadzētu nemaz īpaši daudz domāt par to, vai tas ir ļoti būtiski vai tas nav ļoti būtiski. Es domāju, ka tas ir diezgan skaidrs. Tas, ka tam vajadzētu būt kvalitatīvākam, tas ir pats par sevi saprotams, bet ir jautājums, kā to panākt.

Bet es gribēti pavaicāt Finanšu ministrijai. Ja jūs nepiekrītat tādai piesaistei pie IKP vai konkrētai dotācijai u.tml., kā jūs redzat, kā varētu panākt šo stabilitāti, ko prasa mediji? Tiešām to var saprast, ka katrs uzņēmējs un vienalga kurš gribētu zināt apmēram, kas ir viņa rīcībā, ar ko viņš var strādāt. Kas būtu jūsu priekšlikums? Jūs minējat tātd, iespējams, tās akcīzes. Tai sakarā man būtu priekšlikums – pat, ja tas nav nevienā valstī ieviests, kāpēc Latvija nevarētu būt tā pirmā. Es saprotu, ka to vajadzētu tā ļoti nopietni vispusīgi apsvērt, izrēķināt, vai tas ir reāli un ko mēs iegūsim, bet, teiksim, tikai tas arguments, ka nekur citur tā nav, tas man neliktos tik būtiski. Bet galvenais – kādi priekšlikumi no jūsu puses? Kā nodrošināt šo drošību medijiem, ka būs zināma rīcības garantija.

B.Bāne

Ja drīkst, es atbildēšu. Nodrošināt drošību nestabilas ekonomikas apstākļos – tas ir ļoti retorisks jautājums. Tāpat šādu drošību varētu vēlēties jebkura no citām sfērām, institūcijām, kuras tiek finansētas no valsts budžeta, bet jūs ļoti pareizi minējat, ka jebkurš uzņēmējs vēlas zināt, ar kādiem līdzekļiem viņš strādās. Jautājums ir ļoti precīzs. Mediji strādā uzņēmējdarbības statusā. Abas divas – gan radio, gan televīzija – tās nav valsts iestādes, kas tiešā veidā ir jāfinansē, tie ir uzņēmēji, kuriem ir jāveic saimnieciskā darbība, tai skaitā jāfinansē savu funkciju veikšana no saimnieciskās darbības ieņēmumiem. Tas, vai pašreizējos apstākļos saimniecisko darbību var attīstīt vai nevar attīstīt, droši vien speciālisti šajā nozarē var labāk spriest, bet no Finanšu ministrijas viedokļa es minēju, ka nav trīs modeļi, bet ir divi modeļi – tās ir abonentmaksas un tā ir valsts dotācija. Par ko piešķir šo dotāciju? Piekrīti – 11 miljoni nav maza nauda, ja mēs te tā runājam. Par ko piešķir šo dotāciju, tas no mūsu viedokļa būtu tas aktuālākais jautājums, kas šodien būtu jāatrisina; vismaz Finanšu ministrija to varētu uzskatīt no savas puses. Mēs piedāvājam to pašu finansēšanas modeli, bet mēs nevaram garantēt, ka krītošas ekonomikas apstākļos var nodrošināt konstantu finansējumu, ja citām nozarēm tas būs jāsamazina. Tādēļ tas arī ir Ministru kabineta jautājums, kuras nozares tiek atzītas par prioritārām vai kurām nozarēm šis finansējums tiek plānots pieaugošā vai samazinošā apmērā. Saeima, protams, pieņem gala lēmumu. Par to mums šaubu nav.

Ja mēs runājam par procedūru, ka mediji iesniegs savu budžetu pa taisno Ministru kabinetā bez Finanšu ministrijas vērtējuma vai iesniegs tieši parlamentā, jebkurā gadījumā tas būs jāiekļauj, kā jau Circenes kundze minēja, kopējā valsts budžeta ieņēmumu un izdevumu aprēķinā. Tas vienalga ietekmēs kopējo valsts deficītu, tā vairāk ir tehnikas lieta, kurš saliek kopā šos skaitļus. Finanšu ministrija katrā ziņā neveic kaut kādu politisku pasūtījumu vai no politiskā viedokļa neveic tāda veida izvērtējumu. Mēs skatāmies no finanšu iespējām – ko mēs varam vai nevaram nofinansēt. Gala lēmumu pieņem Ministru kabinets jebkurā gadījumā. Līdzīgi kā par Valsts kontroli.

I.Circene

Paldies! Tabūna kungs.

P.Tabūns

Paldies. Ziniet, šis riņķa dancis, kuru mēs šodien griežam, ir sācies krietni pirms desmit gadiem. Krietni vien. Un no visiem mums, kas šeit esam, labi, ja mēs divi, mēs ar Cileviča kungu, varbūt vēl Kolāta kungs ir piedalījies šajā dancī visus šos gadus. Saprotiet, diskusijas ir bijušas ļoti nopietnas, bet nekad mēs neesam nonākuši līdz rezultātam. Faktiski, ja mēs salīdzinām to, kas notika pirms vairāk nekā desmit gadiem un šīs dienas sarunas ir analogiskas. Un mēs netiekam no vietas un diezin vai tiksim, jo varēja tikt pirms gadiem trim, četriem, kad bija, tā saucamie „treknie gadi”, kad varēja abonentmaksas, kas ir viens no labākajiem, varbūt vienīgais labākais veids, kā realizēt šo finansējumu sabiedriskajiem medijiem, bet toreiz mēs par to nerunājām, nerisinājām šo lietu. Un tagad situāciju jūs ļoti labi zināt, un it īpaši priekšvēlēšanu gadā vispār nevar būt runa par šīm lietām. Dabīgi, ka 9.Saeima to neatbalstīs, par to var runāt tikai kaut kādā nākotnes formā, bet pie kaut kāda risinājumam vajadzētu nonākt. Nonākt un man šķiet, ka.. Redziet, toreiz bija ļoti tuvu nonākuši pie abonentmaksu realizācijas veida, jo runāja par tām institūcijām, pat speciālas institūcijas radīšanu, kas nodarbotos ar abonentmaksu ievākšanu, tā sakot, sadalīšanu un tā tālāk, bet es domāju, ka būtu ļoti prātīgi pat, es domāju, ka sabiedrībai pamatīgi skaidrotu, tikai, ja pamatīgi skaidrotu, es atkārtotu vēl un vēlreiz, lai sabiedrība to saprastu, varētu būt kā eksperiments sākumā ar ļoti minimālu, ļoti minimālu, kas varbūt sastādītu trešo vai ceturto daļu no abonentmaksām, ko varētu nākotnē palielināt. Līdz ar to iestrādāt to mehānismu, kādā veidā, caur kādām institūcijām ievākt, vai atceraties, toreiz bija runa, ka reizē ar maksu par elektrību, tas būtu pietiekami viegli izdarāms utt. Tā, ka to varētu pie labas gribas, pie labas skaidrošanas sabiedrībai, bet viss pārējais par IKP, tas es domāju neies cauri, un tā mēs turpināsim un turpināsim šo danci vēl ilgi, ja mēs tomēr kaut ko būtisku neizlemsim. Es saku, man tā šķiet, ka vajadzētu nonākt līdz abonentmaksu vienai daļai kā eksperimentam.

I.Circene

Man ir jautājums Tabūna kungam. Pietam divi jautājumi. Pirmkārt, ar ko abonentmaksu jūsu uztverē būtu labāka? Otrkārt, cik lielai abonentmaksai vajadzētu būt? Treškārt, ko mēs darīsim ar tām māsaimniecībām, kuras nemaksās. Tādā gadījumā mēs nenodrošināsim šo sabiedrisko programmu apraidi.

P.Tabūns

Visā apspriešanas gaitā šajos gados abonentmaksu kā labākais ir domāta tādēļ, kas tas nodrošinātu neatkarību, vislielāko neatkarību.

I.Circene

Jā, bet tas nebija jautājums. Jautājumi bija citi. Cik lielai ir jābūt maksai un ko darīsim ar tiem, kuri nemaksās?

P.Tabūns

Cik lielai – to es, protams, neņemos spriest. Tas ir jārēķina.

I.Circene

Tie aprēķini, kas bija mums komisijā, parādīja mums to, ka uz maksu, kāda būtu šodien ieviešama, administrācija ir lielāka kā guvums, jo pašreiz, iedalot kā daļu no budžeta, Finanšu ministrija apstiprinās, tāpat tā nāk no nodokļiem. Tieši tāpat..

P.Tabūns

Nevajag..

I.Circene

Jā, bet, ko mēs darīsim ar tiem, kuri nemaksās?

P.Tabūns

Nevajag speciālu administrāciju veidot..

I.Circene

Bet kā tad zinās, kurš maksā, kurš – nē?

P.Tabūns

Es jau teicu, bija doma veidot to caur.. attiecīgi nosakot.. Teiksim. Pieņemsim, ka mēnesī 20 santīmu un to pieliek elektroenerģijas rēķinam un viss.

I.Circene

Bet, ja nemaksā, tad viņi nesaņem šo pakalpojumu?

P.Tabūns

Nē. Nu, lielākā daļa nemaksā šobrīd par elektrību arī, daži vai daudzi, bet, teiksim, kādi 90% maksā..

I.Circene

Otrkārt, solidaritātes princips.

P.Tabūns

Kā, lūdzu?

I.Circene

Otrkārt, solidaritātes princips. Jūs aizstāvat viedokli, tad jums ir jāspēj atbildēt

P.Tabūns

Es neaizstāvu. Es esmu bijis viens no tiem, kurš arī nav piekritis abonentmaksām kā tādām, ja atceramies. Es tagad izvirzu šo variantu kā tādu, kas varētu būt eksperimenta veidā, jo citādāk mēs nenonāksim vēl pēc desmit gadiem..

I.Circene

Es domāju, ka tas ir ļoti bīstams eksperiments.
Liepiņas kundze gribēja vēl ko piebilst. Es iedevu jums vārdu, neredzēju viņas roku.
Tad tālāk būs Brikšes kundze, Līdakas kundze un Kolāta kungs.

L.Liepiņa

Jā, es nezinu, vai tas ir tikai piebilst, bet es domāju, ka mums vajadzētu jau sākt pārdomāt, vai tiešām sabiedriskajiem medijiem ir jādarbības kā uzņēmējiem, kā Finanšu ministrija to skaidroja.

I.Circene

Tad mēs noņemam reklāmu.

L.Liepiņa

Bet es domāju, ka tad mums ir jāskatās, vai tomēr izglītība, piemēram, arī var darboties kā tīra uzņēmējdarbība. Tam vajadzētu būt apmēram vienā līmenī, un tas, man šķiet, nav īsti reāli.

I.Circene

Arī izglītībā ir maksas programmas. Tieši tāpat. Un, ja mēs izņemam ārā šo komercdarbību, tad tas nozīmē, ka mēs aizliedzam reklāmas un mēs uzliekam pilnu slogu budžetam kā Igaunijā. Tas ir iespējams, bet tādā gadījumā tas prasa naudu.

L.Liepiņa

Izglītība arī ir zināms par maksu, protams, arī medijos ir vienmēr kaut kas par maksu. Lai paliek, par to nav runas. Te ir runa par pamatu. Tā kā valsts nodrošina pamatizglītību, vajadzētu nodrošināt arī pamatinformāciju.

I.Circene

Tas arī ir nacionālais pasūtījums.

L.Liepiņa

Jā. Un to uzskatīt kā uzņēmējdarbību, ar ko var pelnīt, teiksim, uzturēt pats sevi, iespējams, pelnīt. Es..

I.Circene

Šī dotācijas daļa no budžeta ir šis nacionālais pasūtījums, bet līdz ar to, tā kā ar to nepietiek, uzņēmējdarbības daļa ir tā, kas nāk klāt kā papildu finansējums. Pie tam šī uzņēmējdarbība ir ar citiem nosacījumiem kā komercraidorganizācijām.

I.Brikše

Man ir jautājums Tabūna kungam. Kāpēc vēlēšanu gadā nekādā veidā nav iespējams tikt galā ar sabiedriskā medija finansēm vai jebko?

P.Tabūns

Jūs taču ļoti labi saprotat, ka deputāti.. Pieņemsim..

I.Brikše

Nē, es nesaprotu.

P.Tabūns

Principā nekad tas... Tāpat kā valdības vai Saeima nekad nepieņem, diemžēl nepieņem, varbūt vajadzētu to darīt, bet nepieņem nepopulārus lēmumus.

I.Circene

Bet jūs esat pret abonentmaksu. Jūs taču pats to teicāt.

P.Tabūns

Jā, es esmu iestājies, bet es tagad izvirzu šo kā vienu no variantiem, kuru, ja nesāksim, tad nekas nebūs.

I.Brikše

Bet tad saki, lūdzu – vai man tagad kā vēlētājam saprast to, ka patiesībā visas šīs problēmas, ar ko mēs te nodarbojamies, ir Saeimas ilgu gadu bezdarbība?

P.Tabūns

Neizlēmība. Neizlēmība arī tajos gados, kad varēja to izdarīt.

I.Brikše

Un, iespējams, partiju iekšējās intereses uzvarēt vēlēšanās?

P.Tabūns

Nē, nē, nē.. Neizlēmība, jo negribēja cilvēkiem uzkraut, pieņemsim, latu mēnesī atkal klāt maksāt pie visiem tiem nodokļiem un tā tālāk.

I.Circene

Labi, Tabūna kungs. Tas tiešām ir jūsu individuāls viedoklis.

I.Brikše

Man ir vēl viens jautājums Finanšu ministrijai. Saki, lūdzu.. Respektīvi, ir divas lietas. Jūs runājat par ekonomisko nestabilitāti, un tā ir visiem it kā labi saprotama, un tā ir, tā vienkārši ir.

B.Bāne

Pareizi, jā.

I.Brikše

Tajā pašā laikā ir otra lieta – šī politiskā nestabilitāte, ko nosauca šodien Kolāta kungs, kurš teica, ka es esmu vienojies par šī gada budžetu sarunās reāli uz ētikas robežām, par ko saka Tabūna kungs, ka, zini, mums tāpat neizlēmība un patiesībā sabiedrisko mediju finansējums nav tikai tajā ekonomiskajā apdraudējumā. Tas patiesībā būtu, es teikšu, mazākā bēda, jo tas ir caurredzams, tas ir salīdzināms un tā tālāk. Lielākā bēda ir patiesībā tā nervozitāte par sabiedrisko mediju finansējumu ir politiskā ietekmējamība uz šo finansējumu, kas patiesībā acīmredzot šogad ir noticis. Ir notikušas kaut kādas sarunas, ir kādas vienošanās un droši vien, ka būs atkarība. Jautājums ir par to – kādā veidā ar kādiem iespējamajiem finanšu rīkiem varētu mazināt to sarunu procedūru, kas ir uz robežām? Iespējams, varētu būt kādas iezīmētās daļas, kas ir jāsaņem. Piemēram, varbūt pie akcīzes nodokļa ne tikai tas, ko Muula kungs minēja, bet, iespējams, jā, alkohols ir viena tāda labā kabata vai tabaka ir labā kabata. Tātad, vai ir iespējams atrast kādus finanšu rīkus, kuri stabilizē kaut

kādā veidā tās kabatas un kabatu lielumus, un drusciņ atsien no tās mūžīgās nedrošības – cik būs, kā būs un par ko būs.

B.Bāne

Ja drīkst komentāru, tad faktiski jau Kolāta kungs minēja, ka tās ir diskusijas. Protams, diskusijas notiek Ministru kabinetā, un, vai tās ir bijušas ētiskas vai neētiskas, es nezinu, par ko Kolāta kungs konkurēti runāja, bet jebkurā gadījumā finansējuma apjoms tiek noteikts ar valdības lēmumu. Atrast citu mehānismu, kādā veidā to izdarīt, ja tiek saglabāts šis finansējuma modelis, ka tiek piešķirta dotācija no vispārējiem ieņēmumiem. Dotāciju mēs piešķiram pret pakalpojuma apjomu. No Finanšu ministrijas viedokļa būtu jāskatās, kas tie ir par apjomiem, pakalpojumiem, cik tie sabiedrībai izmaksā, par ko tad katrs sabiedrības loceklis maksā savus samaksātos nodokļus, ko viņš saņem pretī. Stabilitāti nodrošināt šodien? Manuprāt, tas vispār ir tāds retorisks jautājums, vai to var ekonomiskās krīzes apstākļos.

I.Circene

Varam mēģināt.

B.Bāne

Mēs varam censties, bet nu..

I.Circene

Ja labi grib..

B.Bāne

Tās finanšu iespējas mums vienalga būs jāsabalansē.

I.Circene

Paldies. Tālāk man ir Līdakas kundze.

G.Līdaka

Jā, es gribēju turpināt to, ko Inta iesāka, bet vispirms es gribēju Tabūna kungam pajautāt, vai viņš neatceras, mēs lasījām to apjomīgo dokumentu par abonentmaksu ieviešanu, cik lielas bija izmaksas. Jūs atceraties? Administrēšanas izmaksas? Tas bija viens no iemesliem, kāpēc nepieņēma. Tur bija gandrīz 800 000, gandrīz miljons. Līdz ar to tā ir pietiekami liela summa no budžeta, kas tiek papildus tērēta, lai administrētu abonentmaksas, bet tas..

P.Tabūns

Tas bija toreiz.

G.Līdaka

Bet tāds bija diemžēl dokuments, un tāda bija realitāte. Cita dokumenta nav.

Bet es gribēju turpināt. Man ļoti patika Finanšu ministrijas ideja par to, ka ir acīmredzot jāapzina šis pakalpojuma grozs vai produktu kopums, par ko sabiedrība maksā. Un es gribēju Intai teikt, ka varbūt, ka tomēr mums vajadzētu atgriezties. Tu pati prezentēji ļoti labu lietu par to, ka ir kāda institūcija, kas šajā gadījumā ir padome, kas, protams, tiek ievēlēta pēc politiskiem principiem, pamainīt padomes ievēlēšanas principus, lai tie nav tik politiski, uzlikt tomēr par atbildību izvērtēt katru gadu šo nacionālo pasūtījumu, šo raidījumu vai programmas kopumu par noteiktu summu un

pēc gada tomēr prasīt atbildību. Tad ir skaidri reāli redzams, kāds ir budžets. Tāpat kā jebkurai komercraidorganizācijai katru gadu tiek apstiprināts budžets, tiek apstiprināta konkurēta programma un attiecīgi tā tiek plānota visa tā dzīve. Varbūt, ka tomēr arī sabiedriskajos medijos varētu ieviest tādu kārtību, ka šis nacionālais pasūtījums, nevis viss programmas kopums, kur ir tikai daļa no nacionālā pasūtījuma, kuru mēs īstenībā caurspīdīgi neredzam, jo mēs neredzam šobrīd tieši nacionālais pasūtījums, par ko maksā nodokļu maksātāji. Tad varbūt ļoti precīzi noformulējam, kas ir šī nauda, kas tiek tērēta un nākamajā gadā tiek izvērtēts, vai tas patiešām ir realizējies, nevis tur katrs pēc saviem ieskatiem politiski mēģina no malas ietekmēt. Noslēdzam uz gadu līgumu, ka šis projekts ir tieši tāds. Mēs to esam apstiprinājuši un cīnāmies, es nezinu, Finanšu ministrijā par šī projekta aizstāvību.

I.Circene

Man ir neliela replika, jo pēc pašreizējās likumdošanas ir skaidri noteikts nacionālais pasūtījums. Un, ja nav tā, tad tādā gadījumā lūdzam padomi, Bucenieces kundzi teikt, kāpēc tad tādā gadījumā netiek šis punkts pildīts. Es domāju, ka tā nav. Es domāju, ka šis nacionālais pasūtījums katru gadu tiek veidots, un padome skaidri zina, kas tajā ietilpst. Otra runa ir par izpildījumu un kvalitāti, kas ir tas pats, kas ir ar mūsu likumiem. Ja likumā ir pantos un punktos ierakstīts viss pareizi un precīzi tā, kā tam ir jābūt, tad otrs jautājums ir par to, ko mēs rezultātā redzam dzīvē – iznākumā. Kā saka, tas gala produkts kādreiz neatbilst tam, kas tas ir veidots, bet likumā arī šodien ir skaidri noteiktas tās izmaksas, ko prasa infrastruktūra, tās izmaksas, kas ir attiecīgi administrācija utt. Un tai skaitā par valsts budžetu, kāds ir nacionālais pasūtījums. Un mums nav jāizgudro no jauna velosipēds, bet mums ir jādomā par to, kā nodrošināt, ka šis pasūtījums ir kvalitatīvs.

Tālāk man ir Kolāta kungs.

Dz.Kolāts

Man ir neērti, nevis neērti, bet es baidos runāt. Finanšu ministrija ir klāt [*vairāki darba grupas dalībnieki skaļi sarunājas reizē*]. Koncesijas papīri stāv, un tad jūs uzrakstīsiet, ka tas neder un tādā garā. Bet tas ir uz ētikas robežas.

Tā nav īsti taisnība, ka nav vērtēšanas kritēriju. Tad darba grupai ir acīmredzot jāvienojas, ka tie ir kaut kādā veidā jāpārļūko. Finanšu ministrija ir saņēmusi stundu skaitu, kas ir norādīts, un to sadalījumu žanros. Vairāk tur gan rādītāju, protams, nav. Tad acīmredzot var uzskatīt, ka tā sistēma ir jāpārgroza, jo es nepiekrīstu, ka rādītāju nav nemaz, jo tad būs tāda mūžīga saruna, ko mēs te sakām. Pretējā puse, ja tā var teikt, saka, ka naudu jau jūs prasāt, bet mēs nezinām, ko jūs par to ražosiet. Mēs sakām – mēs sakām, ka mēs neko nevaram saražot, jo jūs mums naudu nedodat. Tad viens no šī apburtā loka izejas momentiem ir tieši tas, ka ir jāvienojas, ka ir jāizveido caurspīdīgāka vērtēšanas sistēma – viens. Otrs – kaut kāds pārejas periods, kā līdz tai vērtēšanas sistēmai izdzīvot, arī būtu svarīgi. Te ir vēl daži momenti, es sapratu, bet tomēr lielu iebildumu vai pretenziju nav pret to, ka Ministru kabinets, nevis Finanšu ministrija lemtu par šo nākamā gada budžeta sākuma versiju. Saprotiet, es gan negribētu teikt, ka bija neētiskas sarunas. Es teicu – uz ētikas robežas. Bet visvairāk šis nepatīkamais lobija darbs ir jāveic tad, kad šis budžets atrodas starp Finanšu ministriju un Ministru kabinetu. Mēs ieraugām tos briesmīgos skaitļus, tad mēs saucam: „ai, ai, ai”. Tad mēs skrienam pie koalīcijas vai arī opozīcijas partijām runāties, vai tur nevar tomēr kaut ko tā kā vairāk. Un izrādās, ka var gan. Tas ir viens no tiem posmiem.

Otrs jautājums – es nezinu, vai finanšu disciplīna to pieļauj. Tā kā mēs esam uzņēmumi un pelnām arī paši, tomēr tā tiesība pārļaut pāri gadam iepriekšējā gada dotācijas atlikumu, jo tur ir tas moments, ka nemiīgi tas ir jātērē, gribot vai negribot. Šogad nebija, ko tērēt, bet tur rodas viena dilemma.

Vēl viena lieta, ko darba grupa varētu akcentēt, kas gan ir kopīgi palaists garām. Mums ir akūtas problēmas un televīzijai droši vien tāpat – tās ir investīcijas. Es biju Lietuvā, kur mēs redzam, ka Lietuvas Radio un Lietuvas Televīzija ir dabūjusi Eiropas naudu investīcijām, digitalizācijai. Mums tādas nav un, meklējot un vērtējot līdz šim, izskatās, ka visi birokrātiskie šķēršļi, kas vien ir, ir salikti, ka ne caur Satiksmes ministriju, ne kādā citā veidā iespējas tikt pie Eiropas finansējuma investīcijām nav. Tā būtu sīka detaļa, bet tas ļautu izdzīvot līdz tam laikam, kad būs šī vērtēšanas sistēma, jo tā ir, bet acīmredzot tā nav pilnīga.

I.Circene

Kolāta kungs, man ir jautājums par investīcijām. Kā jūs domājat, kurš nāks pie jums ar lūgumu un piedāvājumu, vai jūs negribat investēt.

Dz.Kolāts

Mēs esam gājuši un meklējuši. Broka ministrijas laikā, Satiksmes ministrijā un citur - vai ir kādas iespējas radio un televīzijai formāli un neformāli. Tādu iespēju neesot.

I.Circene

Kāds bija atteikuma iemesls?

Dz.Kolāts

Tādēļ, ka normatīvie akti neparedz tādu iespēju, ka ārpus ministrijām būtu piešķirama šāda investīcija. Vismaz tāds iespaids no ministriju ierēdņiem un arī no dažiem ministriem radās.

I.Circene

Varbūt, ka mēs varam ko labot lietas labā.

Dz.Kolāts

Lūk, tas būtu..

I.Circene

Jā, un tas ir tas jautājums, ja jūs sakāt, ka Satiksmes ministrija noraidīja jūsu investīciju projektu sakarā ar to, ka ir problēmas likumdošanā, nāciet ar priekšlikumu, kurš būtu tas normatīvais akts, kurš likums, kas būtu jāgroza, lai varētu šādas investīcijas sniegt. Bet ticiet man, ja nebūs iniciatīva no tā, kuram šī investīcija ir vajadzīga, tad arī nekas nenotiks.

Dz.Kolāts

Nebūs arī atbalsta no jūsu puses.

I.Circene

Mēs jau nevaram atbalstīt, ja mēs nezinām katra individuālo vajadzību. Mēs nevaram izsekot līdzī, bet mēs katrā gadījumā būtu par to, ja citās valstīs tādas iespējas ir, tad tas nozīmē, ka Eiropa to ļauj. Tad tā problēma ir šeit ar vietējo likumdošanu. Un nāciet un sakiet, kurš ir tas punkts un..

D.Buceniece

Drīkst atbildēt?

I.Circene

Jā.

D.Buceniece

Tas punkts ir „tiesiskais statuss radio un televīzijai”. Lūdzu, nedefinējiet, Saeimas deputāti, kas tas ir – vai valsts kapitālsabiedrība, valsts pārvaldes iestāde, vai Satversmē tiek noteikts īpašs statuss. Tas bija tas, ko Dzintris domāja.

I.Circene

Jā. Ja tas būtu bijis tas iemesls, Broka kungs cik gadus atpakaļ strādāja, tad būtu bijis iespējams nākt ar konkurētu priekšlikumu – mainiet esošajā likumā konkurēti šo statusu, ja tas ir tas šķērslis. Tās lietas ir jākārto nevis vispārīgi, bet konkurēti; un tā ir mūsu problēma ļoti daudzos gadījumos, ka mēs runājam globāli par problēmām vispār pasaulē.

D.Buceniece

Mēs jau kārtojam. Šobrīd iet likums otrajā lasījumā..

I.Circene

..jā, bet, ja tā bija pirms trīs vai četriem gadiem problēma, tad tajā vietā varēja izmainīt vienu punktu, kas attiecas konkrēti uz šo statusu. Bet, labi, neiesim atpakaļ uz to, kas ir pagājis gadiem atpakaļ, bet nākamā man ir Cālītes kundze.

A.Cālīte-Duļevska

Es gribēju atgriezties pie jautājuma, ko pieminēja Tabūna kungs par abonentmaksām. Kā Bucenieces kundze parādīja šo tabulu, kas liecina, ka finansēšanas iespēju ir daudz, ko mēs varam izvēlēties finansēšanai. Es jau kopš iepriekšējo likumprojektu laikiem esmu abonentmaksu atbalstītāja. Tas ir nepopulāri viena iemesla dēļ, jo cilvēki uzreiz saka, ka tas ir jauns nodoklis, bet tajā paša laikā.. Pieņemsim, ņemsim tādu sadzīvisku lietu, piemēram, rēķinu par dzīvokli, ko mēs katrs maksājam. Cik maksā atkritumu izvešana? Apmēram latu vai pusotru, divus. Es jau vairs neskaitu. Vienā jaukā diena man paziņo, ka par mana privātā dzīvokļa apsaimniekošanu man būs jāmaksā nevis 9 santīmi par kvadrātmetru, bet – 45. Apsaimniekošanā nekas nemainās, es maksāju. Tad man paziņo, ka man jāmaksā par rēķinu apmaksu nevis 20 santīmu, bet – 30. Es maksāju. Tagad ir jautājums, kāpēc mēs nevaram ieviest šīs abonentmaksas. Tas patiešām ir politisks jautājums, kuru ir ļoti viegli.. cilvēkiem, kuri ir pret iespējami finansiāli neatkarīgu sabiedrisko televīziju un radio, ir ļoti viegli manipulēt, pasakot, ka tas ir jauns nodoklis un ko tik vēl neizdomāsiet. Par elpošanu arī būs nodoklis un nezin par ko vēl. Ja mēs šim jautājumam netiksim pāri, tad tādā veidā nekādu īpašu attīstību sabiedriskajiem medijiem, man liekas, ir grūti iedomāties, jo šī ekonomiskā svārstība paliks un pat vislabākajos, vistreknākajos gados vienmēr ir bijis tas, ka nepietiek tās naudas. Man vēl tagad acu priekšā ir tas skats, kad vēl bija Rubenis bija priekšsēdētājs Radio un televīzijas padomei un Viola Lāzo arī bija kādā amatā, man liekas, ka Saeimā, un viņi abi televīzijā sēdēja un kļiedza: „Tūliņ viss, būs beigas. Sabiedriskajiem medijiem būs beigas! Mums naudas nav!” Nu, tas viss tā tagad ir joprojām. Kādus astoņus gadus atpakaļ tas bija.

Tā, ka es domāju, ka tā tiešām ir Saeimas neizlēmība un tomēr diemžēl šajā likumā tas ir nokavēts, acīmredzot to ieviest nevar, jo tā ir ļoti liela proceduāla pārmaiņa.

Otra lieta, ko es gribēju pieminēt, šī nauda, kas ienāk no dažādiem resoriem sabiedriskajos medijos, tas, manuprāt, arī tomēr ir kaut kādā veidā.. Es domāju, ka šis darba grupas piedāvātais fonda modelis tomēr to atrisināt. Piemēram, sestdienas rīti, kur es nepārtraukti dabūju klaiņot pa mežiem kopā ar Artu un Ansi..

Dz.Kolāts

Beidzies!

A.Cālīte-Duļevska

Jā, paldies Dievam, tas ir beidzies. Man jau piekusa kājas uz beigām. Un arī cita veida raidījumi, kur tiek finansēts tieši raidījums, kas faktiski ir nopirkts laiks. Es domāju, ka caur šādu fondu šie paši līdzekļi varētu tikt izmantoti arī citādāk. Faktiski šāds finansējuma veids ir ļoti uz robežas starp, teiksim, ētiku, jo vienā brīdī tie ir meži, bet nākamo reizi tie varbūt nav meži, bet kādas drusku politiskākas lietas, piemēram, Rīgas Dome grib atsaukties uz saviem labajiem darbiem un tā tālāk. Līdz ar to šis abonentmaksas jautājums tomēr paliek aktuāls.

I.Circene

Vēl, turpinot par abonentmaksas iespējām un iespējamajām problēmām, ir jautājums par to, vai es kā skatītājs vēlos šo mediju. Es domāju, ka tā ir lielākā problēma. Ja man tagad būs jāmaksā. Izvēle, ka es skatīšos komercraidījumu vai sabiedrisko raidījumu. Tad kādēļ man maksāt? Kā tad valsts tagad nodrošinās savu funkciju, ja es kā iedzīvotājs nevēlēšos to skatīties. Mani neviens nevar piespiest skatīties konkrētu mediju. Un tad ir jautājums par to, ko es uzdevu Tabūna kungam un nesaņēmu atbildi. Ja puse no Latvijas iedzīvotājiem, piemēram, pasaka – mani neapmierina kvalitāte, man šis medijs nav vajadzīgs. Kā mēs nodrošinām kaut vai to pašu drošības funkciju, par ko teica Bucenieces kundze? Tas nav tik vienkārši, kā izskatās, pieejot no jautājuma – tagad par atkritumiem ir jāmaksā visiem, citādāk mēs noslīgsim. Jā, tā ir citādāka lieta. Jā, nevar aizvest uz mežu, jo tiks sodīts. Jā, bet fakts kā tāds. Man ir brīva izvēle, vai es to gribu, vai es to negribu, un tad mēs zaudējam jēgu un funkciju sabiedriskajam medijam, kas tiek nodrošināts.

Bet, ejot tālāk, kā man ir pieteikušies, nākamais ir Cileviča kungs.

A.Cālīte-Duļevska

Es tikai gribēju atbildēt uz jautājumu – par ko mēs maksājam? Tas apburtais loks, par ko tiek runāts, nepārtraukti pastāv. Nav kvalitātes, jo nav naudas. Nav naudas, jo nav kvalitātes. Piemēram, par komercializāciju – paskatieties BBC programmas. Tās konkurē reitingu ziņā. Tās speciāli īpaši saliek un tad skatās, vai ITV uzvarēs vai BBC ar ļoti līdzvērtīgām programmām. Tas nav jautājums par to, ka veido ļoti komerciālus raidījumus, bet par to, ka vienmēr kādam kaut kas nepatiks. Man arī, piemēram, nepatīk tas, ko man bērnam māca skolā, bet tas nenozīmē, ka es tagad atskaitīšu to daļu, kas aiziet nodokļos uz skolu sistēmu un ņemšu un nemaksāšu. Man personīgi neapmierina, kas tur notiek.

I.Circene

Es tam piekrītu, bet tā nav atbilde uz jautājumu. Ja puse nemaksās, kā nodrošināt šo sabiedriskā medija funkciju? Un mani neviens nevar piespiest abonentmaksu par to,

ko es negribu redzēt. Bet tajā gadījumā, kad būs kāda krīze, tad nebūs šī sabiedriskā medija.

P.Tabūns

Nav pareizi, nav pareizi...

I.Circene

Nē, nu mēs varam katrs savu viedokli paust, bet rindas kārtībā. Nākamais ir Cileviča kungs.

B.Cilevičs

Es tomēr gribētu novērst dažus pārpratumus, jo man šķiet, ka te mēs jau zaudējam tādu skaidru priekšstatu par situāciju. Pirmkārt, tā var likties, ka visa Saeima saprot, ka abonentmaksas ir ideāls variants un tikai savas glēvulības un populisma dēļ par to nenobalvoja. Tā tas nav.

P.Tabūns

Tā bija.

B.Cilevičs

Tā tas nav. Saskaņas centra frakcija vienmēr konsekventi iestājas pret abonentmaksām un ne jau tikai pirmsvēlēšanu posmā. To var ļoti viegli pārbaudīt, jo visi viedokļi tika publicēti. Es kā savas frakcijas pārstāvis šajā komisijā jau trešo Saeimu, visu laiku to oficiāli paudu. Tā, ka tā tas nav. Abonentmaksas nav labākais risinājums visu 100 deputātu skatījumā.

Otrais moments – mēs te runājam par nacionālo pasūtījumu, bet man šķiet, ka ir tā, ka mēs it kā mākslīgi drusciņ manipulējam, jo viena lieta ir sabiedriskais medijs un otra lieta ir nacionālais pasūtījums. Ja mums ir nauda un mēs gribam kā valsts kaut ko saņemt pretī, kāpēc mēs nevaram pasūtīt šo precī vai šo pakalpojumu LNT, ko skatās vairāk. Es domāju, ka LNT būtu ļoti priecīga paņemt šo naudu un izpildīt šo lietu. Kāpēc mēs uzskatām, ka LNT ir mazāk profesionāla, nekā Latvijas Televīzija, piedodiet Kolāta kungs? Ja mēs runājam par brīvo konkurenci – jā, es uzskatu, ka „Kas notiek Latvijā?” noteikti jā saglabā. Vai tā dēļ mums jādod nauda Latvijas Televīzijai? Varbūt mēs varam dot naudu tieši Dombura kungam, lai viņš taisa savu raidījumu, nevis lai kanāli pērk, bet, lai viņš pats pērk laiku un izvēlas kanālu, kur raidīt savu raidījumu. Nopietni. Kāpēc - nē? Kas tur slikts? Tā, ka es tomēr gribu dzirdēt argumentus, kāpēc mēs sasaistām sabiedrisko mediju ar nacionālo pasūtījumu? Kāpēc mēs nevaram izsludināt konkursu uz nacionālo pasūtījumu? Šobrīd likums pieļauj kaut kādu daļu no nacionālā pasūtījuma izvietot arī komerckanālos. Varbūt rīkosim pilnīgi brīvu konkursu un tad redzēsīm, jo būtībā runa ir nevis tikai par pašu faktu, ka mums ir vajadzīga sabiedriskā televīzija, bet mums ir vajadzīgs saturs. Kur ir teikts, ka tikai sabiedriskais medijs var tieši sabiedrībai vajadzīgo saturu nodrošināt un komerciālās televīzijas un radio to nevar? Jā, attiecīgi sabiedrība par to maksā un nedrīkst. Es diezgan bieži šeit kārtējo reizi dzirdu par neatkarību, par ietekmēm, visas tās teorijas, ka ir kaut kādas vienošanās. Man ļoti gribētos dzirdēt, kas ir neatkarīgs un ar ko vajadzētu vienoties, lai politiski ietekmētu? Vai ir tā situācija, ka Kota kungs lemj un pilnīgi neatkarīgi nosaka visu Latvijas Televīzijas saturu, es šaubos. Ir, teiksim, redaktors, ir konkrēts žurnālists. Katrs konkurēts žurnālists ir pilnīgi neatkarīgs un var runāt pilnīgi visu, ko viņš grib. Katrs reportieris, taisot ziņas, var izvēlēties, kādu sižetu raidīt vai nē, un katrs redaktors vai katrs komentētājs izvēlas, kā komentēt. Kurā posmā iestājas tā neatkarība, jo tā tas nav. Ar ko šī situācija

principiāli atšķiras no privātās avīzes vai privātās televīzijas. Vai tur patiešām ir tāda situācija, ka saimnieks, īpašnieks nosaka visu? Ja mēs velkam paralēles, tad, ja sabiedriskā televīzija, radio pieder sabiedrībai, tad sabiedrībai kā īpašniekam arī ir tiesības noteikt to saturu. Un tā dēļ mēs izveidojām Nacionālo radio un televīzijas padomi. Vai tas nozīmē, ka padomei ir tiesības iejaukties saturā? Tātad mēs pilnīgi automātiski runājam par neatkarību, bet man liekas, ka diezgan bieži aizmirstam to nozīmi – kas ir šī neatkarība, ko tas nozīme? Ir arī otra puse – un tā ir atbildība. Ne tikai atbildība par likuma pārkāpumiem, bet arī atbildība par pakalpojumu kvalitāti un atbildība par to, ka šī kaut nelielā, nepietiekošā valsts nauda tiek tērēta adekvāti. Un, ja mēs runājam, ka BBC ir laba, bet Latvijas Televīzija un Latvijas Radio nav tik labi, tik augstā kvalitātē, bet kas par to ir atbildīgs? Mēs kārtējo reizi uzbruksim Kota kungam, kas tur tiešām strādā vaiga sviedros un dara visu iespējamo, lai risinātu finansiālās un organizatoriskās problēmas, bet, kas ir atbildīgs par saturu? Tātad šeit ir vesela virkne jautājumu. Es netaisos piedāvāt savas atbildes, bet es ļoti gribētu, ka, ja mēs lietojam kaut kādus skaistus terminus un kaut kādus skaistus, patētiskus vārdus, lai mums visiem būtu skaidrs un vienots priekšstats par to, ko šie vārdi nozīmē. Paldies.

I.Circene

Paldies! Brikšes kundze.

I.Brikše

Man šķiet, ka vajadzētu tomēr ieturēties kaut kādās pamatlīnijās un izpratnes par to, kāda tad vispār varētu būt sistēma, jo vispār var runāt par daudzām sistēmām, un tad Latvijai vajag izvēlēties. Tas ir atkal jautājums par regulāciju likumdošanā – vai nu tas ir sabiedriskais medijs, kur mēs uztveram, ka šim sabiedriskajam medijam ir savs īpašs statuss, savas īpašas funkcijas, un tas nav skatāms iekšā kā viens no elektroniskajiem medijiem; vai nu mēs, iespējams, skatāmies, ka vispār tas, ko dara sabiedriskais medijs, to var darīt jebkurš no elektroniskajiem medijiem Latvijā, līdz ar ko mēs varam sabiedrisko pasūtījumu izvietot pa jebkuriem medijiem. Bet trešais variants, kas ir diezgan raksturīgs Eiropas, var nosacīti teikt, pundurvalstīm, kas ir ļoti pārtikušas valstis, ka patiesībā viņi, vai nu izteikti dotē no budžeta, nenodarbojoties ar nodokļu iekasēšanu vai ko tamlīdzīgu, vai otrs variants – patiešām šo funkciju nodod komerciālajiem medijiem, kuru tur, protams, vietējo, nacionālo komerciālo mediju nav spaļu pilni kalni.

Līdz ar to tas ir tas rāmis, kurā ir jādarbojas. Mēs nevaram tagad ceļot pa visiem iespējamajiem rāmjiem, ko es teicu jau arī pagājušajā reizē, ka mums tomēr vajag saprast, kur mēs atrodamies un uz ko mēs orientējamies un pret šiem modeļiem arī domāt par iespējamo Latvijas sabiedriskā medija attīstību, nevis mēģināt vienkārši salikt kopā lietas, kas nav saliekamas kopā.

Attiecībā par abonentmaksas ieviešanu. Diemžēl tas nosacīti ir labākais modelis. Vismaz katrā ziņā tas ir ilgstoši strādājis kā labākais, tradicionālais modelis. Tik tikko čehu parlaments pagājušā gada beigās balsoja par variantu, ka viņi atsakās no licenču maksām un pāriet uz valsts finansējumu; nobalsoja „pret”. Problēma ir tā, ka valstīs, kurās ir pietiekami stipra tradīcija maksāt par sabiedriskajiem medijiem, tur neviens nešaubās par to, un nodokļu iekasēšanā nav problēmu. Valstīs, kur šīs tradīcijas nav, kur patiesībā ir diezgan bezatbildīga attieksme pret nodokļu maksāšanu, protams, šīs problēmas ir. Līdz ar to Latvijā, protams, ka būs jāpieliek milzu pūliņi, lai to abonentmaksu savāktu. Un, lūdzu, novērtējiet arī to, ka, ja pa šiem gadiem, ieejot labākā ekonomiskā stāvoklī, šī lieta nav parlamentā pieņemta ar likumu, jo piespiest

iedzīvotājus var ļoti vienkārši. Saeima pieņem likumu, un iedzīvotāji kā mīļie maksā. Tātad, respektīvi, piespiešanas veids ir ļoti vienkāršs – ir jānobalso par abonentmaksu ieviešanu Latvijā un viss. Bet tātad tās izteiktās problēmas būtu, ka iedzīvotāji droši vien izvairīsies. Nākamais – pie abonentmaksām visās valstīs parasti ir atvieglojumu sistēmas maznodrošinātajām ģimenēm. Tas, kā mums iet ar maznodrošinātajām ģimenēm, mēs gari jau izrunājām saistībā ar digitalizāciju. Līdz ar to šajā jautājumā es domāju, ka problēmas būs vēl lielākas un vēl neskaidrākas. Tad pēc tam, protams, daļa ļaužu, apmēram 50%, sašutīs un teiks, ka viņi vispār to Latvijas Televīziju negrib skatīties, Latvijas Radio – negrib klausīties. Par ko viņiem te ir jāmaksā? Ja attiecība par mēsliem viņiem ir skaidrs, ka viņi ieaugs atkritumos un būs slikti, tad attiecībā par sabiedriskajiem medijiem viņiem nav šādas pārliecības. Līdz ar to tās iespējamās problēmas nākotnē Latvijā pie pašreizējās politiskās elites, pie pašreizējās mediju pārvaldības, pie pašreizējās likumdošanas patiesībā ir neatrisināmas. Tādā gadījumā ir nepieciešama ļoti laba griba, ļoti laba orientācija patiešām uz šo sabiedrisko labumu, un patiesībā tas ir nokavēts, ko vajadzēja arī labākos gados cilvēkiem izskaidrot un paskaidrot, kāpēc tā vajadzētu rīkoties. Tāpēc man ļoti žēl, bet es baidos, ka Latvijas vilciens šajā jautājumā ir aizgājis.

I.Circene

Paldies! Kota kungs.

E.Kots

Jā, paldies! Es arī ļoti daudz varētu atbildēt uz visiem uzdotajiem jautājumiem, bet es gribētu komentēt, ka vismaz pāri par 50% jau tagad abonē televīzijas. Ņemiet, lūdzu, to vērā.

I.Brikše

Bet taču ne jau Latvijas Televīziju.

E.Kots

Nē, bet es gribu teikt to, ka kabeļoperatoru maksas un pamatā Pirmo Baltijas kanālu visi cenšas abonēt. Un maksā šo kabeļoperatoru maksas

I.Brikše

Pirmo Baltijas kanālu. Lūdzu, paskatieties pankūku *[apļveida diagrammu]* un apskatieties, kā mainās sadalījums un kā Latvijas Televīzija krīt laukā no šī sadalījuma.

E.Kots

Es nokomentēšu vēl. Tā ir tomēr neizlēmība, es uzsveru. Vēl, kāpēc tā ir neizlēmība, es uzsveru, tāpēc, ka mēs vēl nesen pie šī likumprojekta caur Nacionālo radio un televīzijas padomi iesniedzām priekšlikumu, ka pie šīs digitalizācijas varētu ieviest šo abonentmaksu. Tātad, uzliekot paaugstinājumu kabeļoperatoriem, šo iekasēšanu, un caur digitalizāciju varētu šo soli spert. Protams, ka tas ir sarežģīti un grūti.

Par šo konkurēto rādītāju es gribu uzsvērt, ka Latvijas Televīzija 2009. gadu beidza ar 0,9% kritumu. Tas kritums nemaz nav tik liels salīdzinoši ar citām televīzijas kompānijām.

Vēl – mēs varam ļoti daudz polemizēt. Tikpat labi es kā sabiedriskā medija vadītājs varu sākt uzdot jautājumus, cik kvalitatīvi Saeima strādā, jo visu laiku šīs dienas laikā es dzirdu – cik kvalitatīvi sabiedriskais medijs strādā.

Vēl kā saimnieciskās darbības vadītājs es jums varu pateikt, ka sabiedriskajam medijam pašreiz ir patstāvīgās izmaksas, ko Finanšu ministrija ļoti labi saprot. Man ir valsts manta un man ir patstāvīgās izmaksas. Un tiklīdz mēs nonākam pie diskusijas pie tā – cik naudas un kas ir šis sabiedriskais pasūtījums, tad, lūdzu, ņemiet vērā, kas notiks arī ar šīm patstāvīgajām izmaksām, ar šo valsts mantu. Tad nu tagad ir ļoti daudz jautājumu, vai šodien mēs to izlemsim? Neizlemsim. Un tad ir svarīgi tas, ko jau Kolāta kungs teica – mums jau jāsāk strādāt pie 2011.gada budžeta, un mūs tiešām interesē, kā tas veidosies un kā mums tālāk darboties uz priekš. Paldies.

I.Circene

Paldies, Kota kungs. Man vairāk nav paceltas rokas, kas vēlētos piedalīties šajā diskusijā. Līdz ar to es domāju, ka mēs varētu apkopot diskusijas rezultātus, kad uzstādītais jautājums pēc Finanšu ministrijas precizēšanas ir par divu veidu finansēšanas iespējām. Viena ir - tā saucamās abonentmaksas. Otra – budžeta dotācija. Vienādi vai otrādi šīs iespējas acīmredzot pašreizējā situācijā nav vienādi stirpās pozīcijās. Kaut arī daļa atbalsta abonentmaksu, tad pēc pašreizējiem aprēķiniem un iespējām vairākums no tiem, kas piedalījās diskusijās, sliecas uz to, ka saglabāt šo dotāciju. Problēma ir par to, kādā veidā šī valsts dotācija tiek izlietota. Tas ir par saturu nacionālajam pasūtījumam un programmai. Otra lieta – kā uzlabot šo finansēšanu, kas bija viens no iespējamajiem variantiem, kas arī man patika, bija Muula kunga piedāvājums par to, ka mēs varētu pieiet radošāk arī cita veida papildu finansējuma meklēšanai, ne tikai iet pa riņķi, par to, ko mēs esam diskutējuši jau trīs un piecus, un vairāk gadus. Un es saprotu, ka ar Finanšu ministrijas palīdzību mēs varētu palūgt paskatīties, kā ir citās valstīs, ja Muula kungam ir šāda informācija. Es par to teikšu tikai paldies, jo es domāju, ka tas varētu būt labs risinājums. Man nav priekšstata, cik mēs no tā iegūtu naudu, bet katrā gadījumā, ja mēs zinām, ka šīs ārpus Eiropas Savienības veidotās programmas mūsu kopējā raidījumu apjomā ir diezgan daudz, tad es domāju, ka tas ir vairāk, kā nekas. Es domāju, ka viss, kas mums rada iespēju bez sevišķas diskriminācijas pret vienu vai pret otru, bet naudas iekasēšana pēc vienotiem, saprotamiem principiem, ja tāda iespēja ir, ka tas varētu būt arī labi. Ja jums nav jautājumu par šo, tad man gribētos slikties uz to pusi, ka pēc vairākuma diskusijās, es pievilku krustiņus vienai vai otrai pozīcijai, vairākums tomēr palika par šo jaukto budžeta finansējumu – budžeta dotācija + reklāma.

Lūdzu, Pavļutas kundze.

L.Pavļuta

Paldies! Es nepiedalījos šajā diskusijā, bet, ja ir jautājuma uzstādījums, cik locekļu ko atbalsta, tad es īsi varbūt, ka varu pateikt, ka varbūt, ka uz abonentmaksām vairāk var konceptuāli nākotnē skatīties. Izskanēja, ka mēs esam izlekuši no vilciena, kaut ko nokavējuši vai likumprojektā arī kaut ko nokavējuši, tad varbūt, ka tā nav. Varbūt, ka mēs varam skatīties, kā iepriekš bija pieņemts pie citiem likumprojektiem. Ir jau sagatavoti priekšlikumi, kā šīs abonentmaksas iestrādāt likumā un to arī var paredzēt pārejas periodos. Ir dažādi veidi. Lai nebūtu vairāk tās sajūtas, ka ir kaut kas galīgi nokavēts vai, ka mēs esam izlekuši ārā un vairs neko nevaram izdarīt, jo mēs tieši šobrīd to arī varam izdarīt.

I.Circene

Paldies par viedokli. Es domāju, ka mēs tā sevišķi neesam neko nokavējuši, ne izlekuši, jo tiešām šie iepriekšējie pētījumi un mums pieejamie dokumenti rādīja, ka pat tad, ja pilnīgi visi maksā šīs abonentmaksas, nav īstas skaidrības par to, cik lielai ir

jābūt abonentmaksai uz vienu mājsaimniecību, lai iegūtu reāli papildinājumu un kā tiek segta tā starpība, ja šī maksa netiek iekasēta – ko darīt ar šiem abonentmaksas nemaksātājiem. Un tās atbildes mēs diemžēl nesaņēmām. Ja mēs runājam kaut vai par pārejas periodu, tad, iespējams, ka tad, kad komisijā būs šie jautājumi, kuri ir abonentmaksas atbalstītāji, un es nesaku, ka tas ir slikti, bet tad, lūdzu, sagatavojiet piedāvājumu, kā tas reāli dzīvē ir iespējams un sniedziet atbildes uz šeit neatbildētiem jautājumiem, jo mūsu diskusija šeit tiešām ir, lai skatītu dažādus viedokļus, nevis, lai nāktu un teiktu, ka tas ir viens pareizais un labais. Tā kā mēs varam to turpināt tad, kad skatīsim likumprojektu, un es jūs aicinu sagatavoti precīzus un konkurētus aprēķinus un arī parādīt, ar ko tas ir labāks un kā šos līdzekļus varam iegūt vairāk, nekā tas ir pašreiz. Es būtu „par”, ja tas tā notiktu, ka mēs varam iegūt vairāk naudas, es esmu „par”, lai arī cik mēs varētu būt ar augstām idejām un uzstādījumiem, nauda tomēr ļoti daudz ko nosaka, lai šīs idejas realizētu.

Bet man vēl ir daži jautājumi saistībā ar to, ka nākamajā reize pēc mūsu pašu plāna un programmas ir saistībā ar to, ka mēs tuvojamiem gala noslēgumam un melnrakstam.

[Vairāki darba grupas locekļi runā reizē].

Jā, Brikšes kundze saka, ka mums ir divi viesi, kas necēla rokas un līdz ar to netika doti vārdi. Lūdzu, kurš būs pirmais? Ozola kungs, lūdzu, es atvainojos, jo parasti mēs dodam vārdu, kad ceļ rokas. Neiedomājos dot vārdu jums, paldies.

G.Ozols

Labdien, cienījamā auditorija! Burtiski desmit, vienpadsmit minūtes par sabiedriskajiem medijiem un reklāmas tirgu. Šodien vairakkārt pieminēts gan ne sevišķi gaišā nokrāsā – reklāmas sadaļa sabiedriskajos medijos. *[Prezentācija „Sabiedrisko mediju finansējums: reklāmas tirgus un SM mijiedarbība”]* Ja mēs raugāties uz sabiedriskajiem medijiem un to darbību reklāmas tirgū, tad, skatoties uz bildi Eiropas Savienībā, jāsaka vairāk kā 2/3 Eiropas Savienības valstu sabiedriskajiem medijiem joprojām ir reklāmas darbība, tajā skaitā ar reklāmas piesaisti savai darbībai.

Savukārt, ja mēs raugāties par kopējo budžetu sabiedriskajos medijos, tad kopējā budžetā reklāma ieņem no 8% līdz pat 72% no sabiedriskā medija finansējuma, tieši reklāma.

Protams, Eiropas Savienībā ir noteikti principi un rekomendācijas sabiedrisko mediju darbībai reklāmas tirgū. Iespējams, un visdrīzākais un pamatoti komercmediju nostāju šajā jautājumā ir diezgan strikta, jo Latvijā nav sakārtota likumdošana atbilstoši Eiropas Savienības regulām. Kā izteikts piemērs ir konkurences labās prakses pārkāpums Latvijā no sabiedrisko mediju puses. Mēs šeit nerunājam par paša medija veidotu saturu, vai programmām, vai par piedalīšanos dažāda veida izsolēs, kur tiek pirktas tādas vai citādākas programmas, bet, ja valsts dotēts medijs piedalās konkurences cīņā, piemēram, par olimpiādes apraidi vai hokeja čempionātiem, vai līdzīgām darbībām, tad tas citās valstīs arī ir pieļaujams, bet citās valstīs, šādas programmas nopērkot, ir aizliegts tām klāt pievienot reklāmas jebkādā formātā. Tas Latvijā diemžēl nav sakārtots. Situācija veidojas tāda, ka ir dubultā samaksa. Valsts dotē, valsts dotēta nauda piedalās komercdarbībā un pēc tam paņem vēl no biznesa vides arī reklāmas naudu, kas nav loģiski, un citās valstīs nav pieļaujams.

Vidējā termiņā, divos-trijos gados, visi lieliski saprot, sabiedriskie mediji aiziet no reklāmas tirgus nevar, jo tas, kas šeit tiek runāts, arī parāda abonentmaksa vai otra reālā iespēja, ka komercmediji nokompensētu sabiedrisko mediju aiziešanu no

reklāmas tirgus, praktiski ir neiedomājama šajā ekonomiskajā situācijā. Un, ja mēs izejam no šāda principa, tad visiem ir jāsaprot, ka reklāmas sadaļa sabiedrisko mediju darbībā ir kā savienotie trauki ar dotācijām. Jo sabiedriskais medijs mazāk ieņems reklāmā, jo tam būs nepieciešama lielāka dotācija no valsts. Un otrādi. Šī sapratne ir salīdzinoši vāja.

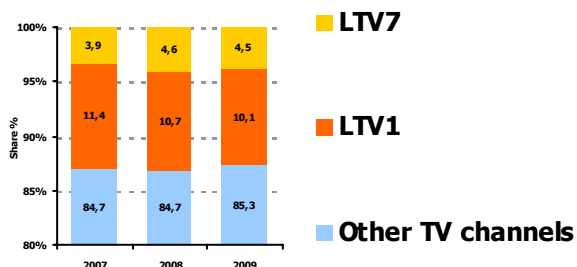
Latvijā sabiedriskie mediji no vienas puses juridiski ir reklāmas tirgū, bet no otras puses – praktiski nav. Ar ko tas ir izskaidrojams? Tas ir izskaidrojams ar to, ka valsts uzņēmumam darbības principi, loģika un normatīvie akti ir krietni sarežģītāki, krietni laikietilpīgāki. Ja mēs raugāmies uz aizpagājušā gada beigām, pagājušā gada sākumu, kur parādījās būtisks likums reklāmas tirgū Latvijā, tad par piemēru Latvijas Televīzijai pagājušā gada reklāmas izcenojumi parādījās divarpus mēnešus pēc komerctelevisiju [izcenojumiem]. Tas ir tajā mirklī, kad būtībā reklāmdevēju lielā nauda jau bija sadalīta, tad parādījās spēles noteikumi sabiedriskajā medijā. Tas ir kā viens no piemēriem. Un uzreiz ir jāsaprot, ka šajā gadā ir būtisks uzlabojums un tā nobīde bija tikai trīs, četras nedēļas. Līdz ar to tas ir ņemts vērā. Bet pagājušajā gadā tajā mirklī, kad sabiedriskais medijs izgāja ar savu cenu politiku reklāmas tirgū, tajā brīdī komerctelevisijas, jau ņemot vērā reklāmas tirgus kritumu, cenas mainīja jau otro reizi. Līdz ar to tas darbības veids un principi ir ar ļoti lieliem šķēršļiem, kas ir, es pieņemu, nevis iekšēji, paša sabiedriskā medija, bet es pieņemu, ka arī normatīvajos aktos un sadarbībā ar Nacionālo radio un televīzijas padomi. Līdz ar to tā spēle ir tāda, ka tie it kā no vienas puses ir reklāmas tirgū, bet no otras puses – nav. Bet faktiskajā darbībā tie grauj un negatīvi ietekmē reklāmas nozari kopumā, jo tās darbības ir absolūti neprognozējamas.

Vēl, runājot nedaudz par kompetencēm un resursiem, jāsaprot, ka sabiedriskie mediji.. Ja mēs senāk varējām runāt par to, ka sabiedrisko mediju reklāmas pārdevēji gāja projām uz citiem medijiem, pamatā viņi to darīja tādēļ, ka redzēja, ka viņi nevar izmainīt iekšējo sistēmu, jo tā ir pārāk smagnēja un ir grūti profesionāli strādāt, tad ir jāsaprot, ka tagad tie cilvēki, kas joprojām rotē no sabiedriskajiem medijiem, viņi vairāk pat nerotē uz medijiem, jo īsti jau nav vairs arī komercmediji ar brīvām darba vietām, ko jūs lieliski saprotiet, bet tajā pašā laikā tas process joprojām turpinās. Cilvēki joprojām visdrīzāk tā dēļ, ka nav tās izpratnes sabiedriskajos medijos pašos iekšienē, ka ir šie savienotie trauki. Ja reklāmā ieņems mazāk, būs jāprasa lielāka dotācija. Ieņems vairāk – dotācija būs mazāka nepieciešama.

Pavisam īsi – trīs gadu tendence, runājot par Latvijas televīziju, sabiedrisko mediju kopumā. [Sabiedrisko mediju sniegums reklāmas tirgū 2007-2009 TV]. Jāsaprot, ka Korta kungs pareizi minēja, ka faktiski ir nemainīga tirgus daļa auditorijas apjomā, un tā izmaiņa divu gadu laikā ir bijusi 0,7% no kopējā tirgus, ja mēs runājam par kopējo auditoriju. Tirgus daļa. Tieši tirgus daļa.

Savukārt, ja mēs runājam reklāmas apjoma [GRP/sec] tirgus daļu, tad reklāmas apjoma tirgus daļa ir kritusies par 37%, kas faktiski ir būtībā arī saprotams un viegli tulkojams vairāku iemeslu dēļ, tālāk minēšu.

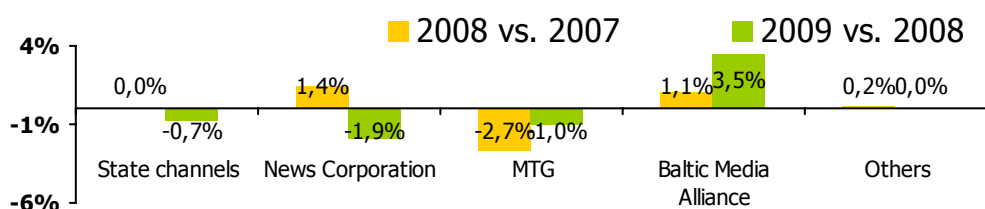
Savukārt, ja mēs raugāmies uz to, ka, ja reklāmas ieņēmumu tirgus daļas kritums ir lielāks par reklāmas apjoma tirgus daļas kritumu, tad mēs nevaram runāt par konservatīvu cenu politiku, kas tiek visu laiku uzsvērts, ka ir konservatīva cenu politika sabiedriskajam medijam, jo faktiski sanāk, ka neveidojas cipariskā loģika, kaut kas tajā visā pietrūkst.

[TV kanālu auditorijas tirgus daļa]

Sabiedriskā medija sniegums uz kopējo auditoriju kā tādu pēdējos divos gados, kopumā ņemot, ir labāks gan par *News Corporation*, kas ir LNT un TV5, gan labāks par MTG grupu – TV3, TV6, TV3+. Vienīgais un būtiskais pieaugums, kam ir auditorijas tirgus daļās, ir *Baltic Media Alliance*, kas ietver PBK un *Ren TV Baltija*, kas ir palielinājušas savu tirgus daļu vairāk kā 5% apjomā.

TV grupu auditorijas tirgus daļu izmaiņas

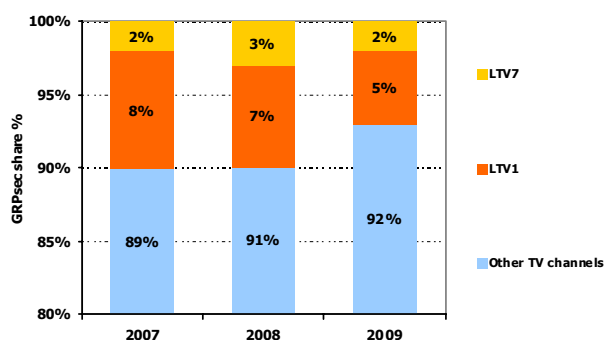

SM kanālu pārdoto GRPsec apjomu tirgus daļas samazinājums

Vēlreiz vēlos uzsvērt to, ka kritums kā tāds ir izskaidrojams. Jūs arī šeit redzat, ka televīzijas kanāliem, ja mēs runājam par reklāmas apjomu kā tādu, kritumi ir būtiski un šie kritumi ir visiem.

TV kanālu pārdoto GRPsec apjomu izmaiņas

	08 vs. 07	09 vs. 08
State Channels	-5%	-34%
LTV1	-11%	-33%
LTV7	+16%	-38%
News Corporation	+11%	-20%
LNT	+9%	-25%
TV5 Rīga	+37%	+13%
MTG group	-4%	-18%
TV3	-8%	-16%
3+	-5%	-22%
TV6	+300%	-28%
Baltic Media Alliance*	-4%	-1%
PBK	-4%	-1%
RenTV Baltija	-5%	0%
PBMK	-14%	+56%

Sabiedriskajam medijam nedaudz ātrāks. Bet jautājuma būtība paliek par to – ja reklāmas apjoms divos gados, kumulatīvi rēķinot, veido 37%, kā var būt tā, ka reklāmas ieņēmumu kritums ir vairāk par 50%, tūri proporcijās rēķinot. Tas nozīmē to, ka nav konservatīvas cenu politikas, bet tieši otrādi – cenu politika ir ar vēl lielāku lejupejošāku līkni, nekā ir komerctelevīzijām, par ko notiek konkurence.

Pieredzes secinājumi. Jā, jau minētais - valsts dotācija un reklāmas ieņēmumi ir savienotie trauki. Sabiedriskā medija pārraudzītājs nav noteicis reklāmas ieņēmumu mērķus kā tādus [*kas balstīti uz pragmatiskiem kritērijiem*]. Visdrīzāk, spriežot pēc publiskās informācijas, protams, ka budžetā ir ailīte, kas saucas „reklāmas ieņēmumi”. Tajā pašā laikā, kā Nacionālā radio un televīzijas padome ir noteikusi šos mērķus, pēc kādiem kritērijiem un kādā veidā tie tiek akceptēti, un kādas tiek veiktas korekcijas, mainoties reklāmas tirgum kopumā, jo sevišķi televīzijas mediju grupā, tas, manuprāt, nav nekur piefiksēts un īsti tas katrā ziņā ir netverams, publiskā telpā tas nav pieejams.

Sabiedriskie mediji līdz šim reklāmas tirgū ir bijuši neprognozējami spēlētāji. Ja mēs konkrēti runājam par Latvijas Reklāmas asociāciju, tad mūsu nostāja nav ne par to, ka sabiedriskais medijs paliktu reklāmas tirgū, ne arī par to, ka tas aizietu no reklāmas tirgus, jo tas lielā mērā būs atkarīgs no politiska lēmuma. Politiska lēmuma šajā ziņā – pozitīvā šī vārda izpratnē. Vai sabiedriskais medijs ies šo liberālo ceļu, vai sabiedriskais medijs ies demokrātiski korporatīvo ceļu. Kad izvēlēties, kuru ceļu iet, tad arī būs skaidrs ilgtermiņā, vai sabiedriskais medijs būs reklāmas tirgū vai arī nebūs. Ļoti vienkārši. Pirms tam to atbildēt nevar. Asociācijas un arī reklāmas nozares spēlētājiem nav strikta viedokļa. Svarīgākais ir tas, lai šī spēle būtu prognozējama. Pašlaik tā nav prognozējama nu nemaz.

Runājot par likumdošanu, mums ir bijusi ļoti veiksmīga sadarbība ar padomi. Vairākos etapos asociācija ir strādājusi kopā ar padomi, izstrādājot jauno likumu. Pēdējā gan tāda nopietnā sarakste par priekšlikumiem bija jau pirms 20 mēnešiem, bet tā kā darbs pie šī projekta notiek gadus daudz, tad varbūt arī 20 mēneši nav daudz. Jebkurā gadījumā, ja mēs raugāties uz to projektu, kas pašlaik ir atrodams padomes mājaslapā, tad mums ir bijušas arī daudzas sarakstes un sarunas, bet tas rezultāts ir tāds, kāds tas ir. Ja pašlaik šādā redakcijā tiek pieņemts šis likums, tad reklāmas nozarē, kas attiecas tieši uz reklāmas nozari, šis likums faktiski nestrādā. Tāpēc, ka tur ir iekšā ļoti daudz alogisku lietu. Internets netiek uzverts kā elektroniskais medijs. Runājot par produkta izvietojumu programmās, tas risinājums ir alogisks, jo būtībā tiek pieļauta produkta izvietojuma tikai bez maksas. Par maksu nē, bet bez maksas var. Alogiskas lietas. Par virtuālo reklāmu jeb reklāmu, kas iet dažādu baneru vai projekciju veidā pa virsu dažādiem raidījumiem vai filmām, ir it kā minēts par to, ka tas ir pretrunā ar Eiropas Savienības direktīvām un līdz ar to ir jābūt brīdinājumam pirms vai pēc raidījuma, kas faktiski.. nekur citur tā nav.

No perspektīves viedokļa ir būtisks regulējums par valodu kā tādu, kādā valodā ir jābūt reklāmai. Pašlaik ir noteikts, ka reklāmai ir jābūt vai nu valsts valodā vai konkrētās programmas valodā. Savukārt – kas ir konkurētās programmas valoda? Ja oriģinālā valoda ir franču, kam pa virsu ir tulkots angļiski un subtitri ir krieviski, tad īsti nav nekāda skaidrojuma, un tā ir brīva improvizācija. Var darīt jebkādā veidā. Brīvs spēles laukums. Tās ir tas lietas, kas nav atrisinātas.

Noslēdzot, kā reklāmas nozarē strādājošie saredz risinājumu. Skaidrs, ka vidējā termiņā, divi, trīs gadi, ir vajadzīgs jauns likums, kurā būtu ietvertas tādas sistēmiski citādākas lietas, kas ir saistītas ar pārvaldi un ar satura auditorijas paša satura izmaiņām kā tādām, jo pašlaik tas ir ļoti virtuāli un pamatā balstās uz improvizāciju par tēmu.

Par finansēšanu – ir jābūt skaidriem principiem un mērķiem gan dotācijai, gan reklāmas ieņēmumiem kā tādiem. Strikti noteiktiem, kas ir tie kritēriji, kāpēc tik daudz naudiņas, tāds finansējums ir sabiedriskajam medijam jāsalasa. Kāpēc tik daudz un kāpēc ne mazāk? Kas notiktu, ja tiek salasīts divreiz mazāk? Tas tikai nozīmē to, ka valstij ir jādotē divreiz vairāk. Jāsaprot šī loģika.

Noslēdzot, pats svarīgākais reklāmas nozarē, pats svarīgākais ir prognozējamība, kuras pašlaik pietrūkst.

Pats pēdējais, runājot par izpratni par sabiedrisko mediju, tad jebkurā valstī, ja ir jautājums par to, kas ir sabiedriskā medija misija, tad jums jebkurš atbildēs, ka sabiedriskā medija misija ir veidot sabiedrību, bet šeit diskusijā bija tāda sajūta, ka ir neskaidrība par to jautājumu, priekš kam sabiedriskais medijs vispār. Paldies!

I.Circene

Paldies jums par prezentāciju. Man gan ir daži jautājumi, varētu tā teikt. Pirmkārt, es domāju, ka pirmajā prezentācijā pirmajā darba grupā, kad mums bija sēde, diezgan labi parādīja šo ienākumu struktūru, kas saistās ar mediju darbību un arī pašreizējā likumdošana nosaka šo raidstundu procentuālo daļu, ko var izmantot reklāmai. Tas ir noteikts likumdošanā, un līdz ar to es domāju, ka tas viss ir prognozējams.

Varbūt es varu lūgt Bucenieces kundzi, kura varētu mums ienest lielāku skaidrību, jo šie apgalvojumi par to, ka nav prognozējamības par reklāmām, par raidlaikiem un par ienākumiem, es domāju, ka īsti tas tomēr tā nav, bet, lūdzu.

D.Buceniece

Es esmu otro reizi pārsteigta šodien šīs sēdes laikā. Es nezinu, ar ko lai sāk. Pirmkārt, Ozola kungs, man liekas, ir pirmo reizi trīs mēnešu laikā atnācis uz šo darba grupu, ļoti labi. Pirmkārt, man ir jautājums, kādai likumdošanai tieši neatbilst likumprojekts, kādām Eiropas Savienības regulām, jo tad man ir jautājums – kā tad mēs iestājamies Eiropas Savienībā 2004.gadā, ja mūsu likumdošana.. jūs teicāt šā brīža likumdošana neatbilst Eiropas Savienības prasībām. Man jautājums – konkurēti uzskaitīt, kādām.

Tad jūs arī vienā slaidā, jūs varat palikt atpakaļ to slaidu, kur jūs uzskaitījāt, kas nav likumprojektā. Respektīvi, produktu izvietošana. Likumprojektā ir precīzi pārņemtas direktīvas normas par produktu *placement [izvietošana]*. Precīzi – viens pret viens. Tad adresējiet savas pretenzijas Eiropas Komisijai vai Eiropas Parlamentam.

Par reklāmas valodu – tāds regulējums ir šobrīd likumā, ka reklāma ir tādā valodā, kādā skan raidījums. Jūsu pieminētais piemērs – gala valoda ir krievu. Tātad reklāma ir krievu valodā, ja filma ir ieskaņota krievu valodā.

Kas jums tur vēl bija? Par virtuālo reklāmu – es pārņēmu Eiropas Padomes rekomendāciju, kur precīzi ir atrunāta virtuālā reklāma. Mums bija ļoti laba sadarbība ar Reklāmas asociāciju likuma izstrādē. Konkrēti es varu minēt jūsu valdes locekli Ingrīdu Krīgeri. Es pagājušajā gadā piedalījos jūsu ikgadējā Reklāmas asociācijas konferencē, kur es prezentēju jauno likumprojektu, es lūdzu priekšlikumus iesniegt arī Reklāmas asociācijai. Mēs pilnībā iesaistījām šo nevalstisko sektoru. Es uzskatu, ka līdz šim mums ir ļoti laba sadarbība ar asociāciju, jo tā ir tiešām tāda nevalstiska organizācija, kas ļoti labi pārstāv intereses. Arī jūs savā prezentācijā precīzi.. skaidrs, kuru industriju jūs aizstāvat, un tas mērķis ir skaidrs, bet tie priekšlikumi no jūsu prezentācijas neradās, ko konkurēti tad jūs piedāvājat. Kāpēc jūs neiesniedzāt tad priekšlikumus līdz 22.oktobrim pagājušajā gadā, kad likumprojekts gāja pirmajā lasījumā? Tie ir mani tādi vairāki jautājumi. Un tad varbūt, kā jūs uzskatāt kā Latvijas

Republikas pilsonis, vai ir vajadzīgi sabiedriskie mediji Latvijā vai nav vajadzīgi. Ja, jā, - kāpēc, ja, nē, tad arī – kāpēc?

Ģ.Ozols

Es mēģināšu atbildēt. Mana dalība darba grupā ir notikusi visu procesa laiku, savukārt dalība šajās konkrētajās sēdēs līdz šim vairāk piedalījās mani kolēģi, kas pārziņa savu sfēru. Reklāma kā jautājums šoreiz pirmo reizi ir kā atsevišķa tēma.

Runājot par mūsu priekšlikumiem, tad vēlreiz atgādināšu, ka mūsu priekšlikumi likumā, Asociācijas priekšlikumi, es arī minēju, es vēlreiz uzsveru, ka mūsu sadarbība, strādājot pie šī likuma, bija pozitīva. Ilgstoša. Vienīgais..

D.Buceniece

Ir ņemti vērā visi priekšlikumi..

Ģ.Ozols

Nē, nav ņemti vērā visi iesniegtie priekšlikumi.

D.Buceniece

Es jums parādīšu savu elektronisko saraksti.

Ģ.Ozols

Nav ņemti vērā visi mūsu priekšlikumi, ja mēs skatāmies uz to redakciju, kas atrodas padomes mājaslapā. Nav ņemti vērā.

Savukārt, ja runa ir personiski par mani kā Latvijas Republikas pilsoni par to, kas ir sabiedriskais medijs, varu atkārtot vēlreiz. Sabiedriskā medija misija ir veidot sabiedrību, savukārt, ja mēs runājam par vīziju kā tādu, kādā veidā tas tiek darīts, tad pavisam loģisks ir apgalvojums par to, ka jebkura valsts pašreizējā situācijā, kāda mums ir, noteicošais sabiedriskā medija virzība kā tāda jeb mērķis ir saistīts ar kultūru.

I.Circene

Vai es jums varētu konkretizēt priekšlikumu šodienas mūsu darba grupai, kas saistās ar finansēšanu. Kas būtu tas, ko jūs vēlētos no savas puses likt priekšā. Paldies par jūsu sagatavoto prezentāciju. Tas, ka ir pašreizējā darbībā zināmas problēmas, ko vienmēr var uzlabot, bet, kas būtu tas jūsu pienesums, ko jūs vēlētos, lai mēs kā darba grupa ņemtu vērā. Kas būtu tas priekšlikums?

Ģ.Ozols

Pirmais priekšlikums būtu, runājot par projektu, kas ir otrajā lasījumā, ir vēlreiz atgriezties pie šī projekta, lai pieņemtais likums pēc tam, kad tas tiktu pieņemts, būtu reāli darbināms, reālajā reklāmas sadaļā.

I.Circene

Ozola kungs, tas iet pašlaik komisijā. Nāciet, piedalieties ar konkrētiem priekšlikumiem, kurus mēs komisijā varam izskatīt. Mums jau nav iebildumu pret jums vai pret priekšlikumiem, bet pašreiz es redzu no apkārtējiem, ka nav īsti skaidrības, ko jūs vēlētos piedāvāt, lai šis likumprojekts būtu labākā kvalitātē. Konkrēti priekšlikumi.

Ģ.Ozols

Manis minētās četras sadaļas. Reklāmas valoda, kas šajā redakcijā nav atrisināta.

D.Buceniece

Ir atrisināta.

Ģ.Ozols

Nē, nu nav atrisināta.

I.Circene

Varbūt, ka jums ir iespējams noformulēt savus priekšlikumus saistībā ar esošā likumprojekta pantiem, punktiem, sadaļām.

Ģ.Ozols

Protams! Jā.

I.Circene

Pašreiz mums paliek neproduktīva šāda veida diskusija, un mēs tiešām tuvojamies beigām. Ja jūs būtu cēlis roku sākumā, mēs būtu varbūt iesaistījušies ātrāk šajā diskusijā, jo es saprotu, ka arī Ozoliņa kungs vēlas vēl ko teikt no Latvijas elektronisko mediju asociācijas [*Latvijas Elektronisko komunikāciju asociācija*]. Tāpat pirms tam mums nepieteica, ka būs prezentācija, bet, kas vēlējās piedalīties diskusijā.

Ģ.Ozols

Labi, tad mēs, Asociācija, iesniegsim priekšlikumus vēlreiz rakstiskā veidā.

I.Circene

Katrs, kurš vēlējās runāt.. Jūs [*G.Līdaka, kas klusi izteicās par situāciju*] piecas reizes pieteicāties runāt. Cilvēks, kurš vēlas, paceļ roku. Tā notiek jebkura veida darbība. Ja cilvēks atrodas telpā un neceļ roku, tad tādā gadījumā viņam arī vārds netiek dots. Tas ir ļoti normāli. Tādā gadījumā, ja šeit nav saistībā ar konkrēto Elektronisko mediju likumprojektu pašreiz saistībā konkrētiem šīs daļas pantiem, tad man būtu lūgums tās precizēt, noformulēt un iesniegt tieši tādā veidā, ko jūs vēlaties uzlabot. Dosim vārdu arī Ozoliņa kungam.

K.Ozoliņš

Jā, es atvainojos. Es vienkārši nezināju dienas kārtību. Es sapratu, ka es esmu pieteikts, mana prezentācija, tāpēc es gaidīju.

Es mēģināšu ļoti īsi. Runa būs nevis par nākotnes finansējumu, bet īsumā, kā es uzskatu sabiedriskais medijs varētu gadā ietaupīt aptuveni 1 miljonu latu, ja ņem vērā, ka pastāv divi televīzijas kanāli.

Tā kā mana darbība ir tieši Baltijā dien dienā, es esmu salīdzinājis finansējumu, kā tiek, teiksim, šīs izmaksas kontrolētas un maksātas kaimiņvalstīs.

Fakts ir tāds, ka Latvijā par vienu kanālu gadā tiks maksāti 700 000 latu. Kaimiņvalstīs tiks maksāti 200 000 latu, un to maksās sabiedriskais medijs.

Tā kā varbūt ar nelielu sarkasma devu es domāju, mēs šogad varēsim iekļūt Ginesa rekordu grāmatā par visdārgāk apraidīto valsti, kurā apraida televīzijas.

Īsumā, kā šobrīd notiek apraide. Apraide notiek vecajā režīmā. Tātad katrs kanāls tiek raidīts savā tehniskā frekvencē, kas aptuveni maksā no pusmiljona līdz miljonam latu gadā, atkarība no tā, cik plaša apraide valstī notiek. Tādā veidā tas nonāk bez maksas

skatītājiem. Jaunais modelis - ciparu apraide. Principā 25% joprojām lieto šādā veidā televīzijas signālu. Pārējie jau ir kļuvuši par maksas televīzijas abonentiem, satelītu, kabeļu vai interaktīvo.

Virszemes ciparu apraide. Vairs nav runas par tikai bezmaksas apraidi. Te parādās iespēja tipiskam maksas televīzijas biznesam. Tātad, kas notiek – šie pieci kanāli, kurus jūs pirms tam redzējāt un kuru apraide maksā aptuveni, pieņemsim, sabiedriskais medijs maksā vienu miljonu latu gadā par vienu kanālu, vienu frekvenci. Mēs tiekam saspiesti vienā frekvencē. Tātad viena tehniskā apraide, viena frekvence šā vai tā arī jaunajā režīmā maksā vienu miljonu latu. Un tas viss būtu jauki. Gribas izdalīt ar 5, un katrs kanāls dabūtu 200 000 latu izmaksas gadā, kā tas ir kaimiņvalstīs. Taču ir tātad projekta realizētājs un mums katram kanālam ir piedāvājums nevis 200 000 latu gadā, bet 700 000 latu gadā jeb viena frekvence pēc mūsu aprēķiniem tātad izmaksā apraidīt nevis vairs 1 miljons, bet 3,5 miljoni. Protams, *Lattelecom* tālāk pērk pilnīgu vai daļēju pakalpojumu no Radio un televīzijas centra, un tā signāls tiek nogādāts bez maksas līdz patērētājam.

Tajā pašā laikā ir maksas televīzijas bizness šajā ēterā pieejams, jo ir atbrīvojies frekvenču resurss, kurā šobrīd ir 25 televīzijas kanāli un būs vēl aptuveni 65. Tiklīdz kā mēs pārtrauksim raidīt vecajā signāla veidā. Un, protams, atkal tiek izmantots tornis, lai nogādātu signālu līdz skatītājam, un papildus pilnīgi loģiski maksas televīzijas biznesā patērētājs maksā par maksas televīzijas pakalpojumu atpakaļ *Lattelecom*.

Tātad ciparu virszemes apraide vairs nav tikai bezmaksas nacionālo kanālu apraide, bet tā ir izteikts, pilnvērtīgs maksas televīzijas bizness.

Un, kas tad ir kaimiņvalstīs? It kā viss būtu tas pats, bet ir viena liela atšķirība. Bezmaksas apraidē nav pa vidu starpnieka [*kas Latvijas gadījumā ir Lattelecom*]. Bezmaksas kanāli paši slēguši ar infrastruktūras turētāju līgumu, un viņiem 700 000 vietā ir 200 000 jeb viena frekvence, kā tas arī Latvijā bija līdz šim, apraide maksā vienu miljonu latu, un šajā frekvencē ir saspiesti šie Latvijas nacionālie televīzijas kanāli visi kopā.

Tātad, kas ir ieguvumi mūsu kaimiņvalstīs Lietuvā un Igaunijā? Pirmkārt, nacionālie apraides kanāli maksā pēc būtības par pakalpojumu, nevis par kāda starpnieka papildu uzcenojumu.

Otra lieta, kas, es domāju, tuvākajā laikā parādīsies, un Latvijas valstij varētu būt lieli sarežģījumi, ka neviens, es domāju, Satiksmes ministrijā nav apzinājies, ka šeit caur to, ka mēs caur *Lattelecom* maksājam par savu apraidi, tādā veidā mēs pieļaujam, ka *Lattelecom* šķērssubsidē savu maksas televīzijas biznesu. Principā, ka mēs apmaksājam ne tikai savu apraidi, bet mēs, gan arī Kota kungs un Eķa kungs, mēs apmaksājam arī maksas televīziju apraidi Latvijas teritorijā. Tā kā principā mans redzējums, ja Latvijai būtu Lietuvas un Igaunijas tarifi, tad Latvijas Televīzijai katru gadu ietaupītos aptuveni viens miljons latu uz divu kanālu apraidi.

Tā kā Dace beidza savu prezentāciju ar jautājumiem, tad nu šeit ir svarīgi, vai Latvijas valsts grib redzēt Latvijas Valsts radio un televīzijas centru kā pilnvērtīgu tirgus dalībnieku, kur, lai sabiedriskais medijs var bez starpnieka pakalpojumiem nogādāt savu signālu patērētājam.

Neviens nav apsvēris to, ka *Lattelecom* ir komercorganizācija. Kas zina, ja vienu dienu viņi maina savu pakalpojuma būtību vai nolemj varbūt iet prom no sabiedriskās televīzijas apraides, kā tad mēs nodrošināsim sabiedriskā medija apraidi līdz gala patērētājam. Vai savā ziņā jautājums ir citādāks – kas ir valstij svarīgāks, vai tā ir *Lattelecom* peļņa un tirgus vērtība, gatavojot to uz privatizāciju, vai tomēr sabiedriskā medija un arī tai skaitā nacionālās televīzijas nozares stabilitāte?

I.Circene

Paldies jums! Es domāju, ka šeit būtu īstenībā ļoti daudz jautājumu, jo tas ir tas, par ko mēs diskutējam arī pirms tam, par apraides šīm licencēm un tarifiem. Šis jautājums ir skatīts arī mūsu Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā, un vienīgais, ko mēs jau pēc notikuša konkursa varējām darīt, ierakstīt vienkārši savu priekšlikumu, ka turpmāk šos tarifus skatītu un noteiktu nevis Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs, bet gan to noteikt līdzīgi kā saistībā citiem pakalpojumiem Ministru kabinets. Mēs arī bijām uzaicinājuši Sabiedrisko pakalpojumu regulatoru [*Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija*]. Ņemot vērā, ka šī situācija Latvijā ir izveidojusies diezgan ekstrēma, salīdzinot ar citām valstīm, tad runa pašlaik ir par to, ka, izanalizējot situāciju, mēs varētu vērsties arī Eiropas Komisijā par to, ka šajā gadījumā, ko parasti normālā situācijā Eiropa neregulē tarifu cenas, tad šinī gadījumā, iespējams, ka tas būtu ārkārtas gadījums, kad tomēr mēs iesaistītu arī Eiropas Komisiju, jo pilnīgi pareizi jūs sakāt, ka nevarētu būt tā, ka vienā valstī un otrā valstī par vienu un to pašu pakalpojumu cenas atšķiras trīs reizes. Tā, ka tam es piekřītu, bet tas, kas ir jau noticis, konkurss, mēs vairs nekā tur reāli izmainīt nevaram, un īstenībā tas ir ļoti sāpīgi. Bet situācija tāda ir, līdz ar to es domāju, ka jums ir pilnīga taisnība. Šī apraides cena un tarifi būtu bijuši ievērojami mazāki un, iespējams, ja mēs analizētu situāciju, tie būtu mazāki pat par 200 000.

Dombura kungs.

J.Domburs

Man liekas Circenes kundze, neapzinoties vai kaut kā citādāk, dezinformē publiku, kas visa ir nogurusi un grib skriet uz nākamajām sēdēm. Nav tā, ka vairs neko nevar izdarīt. Šajā likumā uz otro lasījumu Satiksmes ministrija ir iesniegusi jaunu nodaļu par minēto komersantu, kuru Ozoliņa kungs argumentēti iebilst, ka šāda komersanta statuss un jēdziens šajā apraides shēmā varbūt nebūtu vajadzīgs, un te var izdarīt simts dažādus risinājumus likumdošanas ceļā, un darba grupai būtu pienākums ar to nodarboties.

I.Circene

Paldies! Tas viss attiecas uz turpmāko nākotni, kam es piekřītu, un mēs arī pirmo par tarifiem jau esam ielikuši likumā. Tas, kas ir parakstīti konkursa noteikumi, diemžēl, es nevaru jums piekřīst, tas, kas ir parakstīts un noslēgts turpmākajiem gadiem, tad tādā gadījumā ir jāatsauc konkursa rezultāti.

K.Ozoliņš

Viens īss papildinājums. No neoficiālas informācijas, ko mēs esam sapratuši no Satiksmes ministrijas tikšanās laikā, tornis, Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs, ir pazeminājis tarifus pat vairāk kā vajadzētu uz šo konkursu. Viņi amortizē iekārtas 15 gados, kaut gan tās būtu jāamortizē 10 vai piecos, atkarībā no to pielietojuma. Tātad principā viss ir izdarīts, lai tarifi būtu ļoti zemi. Pie šādas amortizācijas Latvijā vajadzētu būt vēl zemākiem tarifiem, nekā Lietuvā un Igaunijā. Šajā gadījumā

patiešām šeit ir komersanta jautājums, kā viņš tarifus veido. Redzēsim, šeit ir ļoti daudz juridisko jautājumu, kur var arī kropļot konkurenci. Es domāju, ka maksas operatori tuvākajā laikā jau var griezties Konkurences padomē.

I.Circene

Jā. Jums ir taisnība.

Laikam taisnība ir arī par to, ka visi ir noguruši un starta pozīcijās uz nākamajām sēdēm un savos nākamajos darbos. Man gribētos jūs vienīgi informēt, ka nākamajā pirmdienā, kurā es nebūšu, es lūgšu Brikšes kundzi, lai viņa vada šo nākamo sēdi.

Jautājums, kas mums būtu lemjams saistībā ar darba grupas gala ziņojuma melnraksta sagatavošanu, vai jūs piekristu, ka mediji būtu tie, kas gatavotu šo gala ziņojumu? Otrs jautājums ir par to, vai jūs piekristu vai būtu cits viedoklis, ka beigās, lai apstiprinātu šo gala ziņojumu, mēs ņemtu vēra, ja tas būtu balsojums, nevis vienošanās, oficiālās darba grupas sastāvu. Tie ir divi tādi diezgan konceptuāli jautājumi, jo nākamajā reizē, ja es nebūšu uz vietas, man gribētos, ka mēs šos jautājumus izrunājam tagad. Iebildumus es ne no viena neredzu...

Jā, lūdzu!

A.Rugāte

Es šaubos par balsojuma tiesiskumu.

I.Circene

Darba grupai?

A.Rugāte

Es šaubos.

I.Circene

Kā to saprast? Juridiski... Mums ir apstiprināta darba grupa, bet šeit šajās darba grupas sēdēs piedalās ievērojami vairāk dalībnieku, ko es arī akceptēju un atbalstu, un uzskatu, ka tas ir ļoti labi, jo tā ir publiska diskusija, un tiek dota iespēja sabiedrības pārstāvjiem arī piedalīties diskusijā, izteikt viedokli, un daudzos gadījumos mēs saņemam vērtīgu informāciju, kas ceļ mūsu intelektu un dod zināšanas, bet jautājums ir par šo gala ziņojumu, vai mēs par to balsojam? Ja mēs par to balsojam, tad tādā gadījumā, lai novērstu šo dažādo piedalījušos dalībnieku balsstiesības, tad acīmredzot mums ir jāvienojas par oficiālo darba grupu. Ja mēs to pieņemam bez iebildumiem kā konsensu, tad mums nav jābalso. Ja mēs pieņemam zināšanai un ir atsevišķi viedokļi, kuri nepiekrīt tam, kas ir rakstīts šajā gala ziņojumā, kas arī var būt, tad tādā gadījumā, es domāju, būtu pareizi pievienot atsevišķus viedokļus. Šis nav ar likuma spēku dokuments, un līdz ar to mēs varam arī oficiāli nebalsot, jo tas nav likumdošana, tas ir mūsu darba grupas rezultāts. Tāpēc es jautāju jūsu viedokli. Ja mēs balsojam, tad es domāju, ka tajā gadījumā – ar balsošanu – būtu jālemj tieši darba grupai, kura ir apstiprināta kā darba grupa.

Jā, lūdzu! Pavļutas kundze.

L.Pavļuta

Es jau arī esmu teikusi iepriekš, bet es ierosinu, ka mēs gatavojam tādu ziņojumu, par kuru mēs varam vienoties tomēr bez balsošanas.

I.Circene

Es, protams, par to būtu priecīga, ja tas tā notiktu, es tiešām būtu priecīga. Es domāju, ka mēs esam pavadījusi diskusijās divi trīs mēneši, kas ir pietiekami ilgs laiks, un, protams, viedokļi katram individuāli, protams, var būt dažādi, bet būtu labi, ja mēs kaut kādu konsensu rastu.

Zommeres kundze.

Ē.Zommere

Jā, arī mans viedoklis ir, ka darba grupa nav tā institūcija, kur mēs varam balsot. Mēs varam izteikt, vai nu vairākuma viedokli vai papildināt ar dažādiem atšķirīgajiem viedokļiem. Tad savukārt komisija iepazīsies un balsos komisijā – tā, kā tas ir likumdošanā akceptēts.

I.Circene

Jā, paldies! Brikšes kundze.

I.Brikše

Man ir jautājums. Kā mēs rīkosimies situācijās, ja mēs nevarēsim vienoties par atsevišķām pieejām?

A.Rugāte

Pieņemsim zināšanai.

I.Brikše

Ko mēs ierakstīsim ziņojumā? Man jautājums ir vienkārši par to, kas būs ziņojuma pamata teksts un kas būs ziņojuma pielikumā?

[Vairāki darba grupas locekļi savstarpēji sarunājas vienlaicīgi]

Acīmredzot būs kaut kāda secinošā daļa, kur nāksies rēķināties ar to, ka būs atšķirīgi viedokļi. Tad ir jautājums par to, vai mēs varam pāriet patiesībā uz balsošanas mehānismu kā uz izšķiršanos. Tas ir vienkāršākais mehānisms, kā..

L.Pavļuta

Mēs varam darīt, kā tas lielākoties notiek, kad raksta, ka „darba grupa nevarēja vienoties”, jo tad faktiski tas arī būs tas rezultāts, jo citādāk..

I.Circene

Tas ir tas jautājums, ka tad piedalās šajā vairākuma vai mazākuma viedokļa paušanā darba grupas locekļi, kas ir darba grupā.

L.Pavļuta

..vai tiešām var rakstīt to, ka „vairums locekļu uzskata, ka vajag vienu mediju” vai „mazākums locekļu uzskata, ka vajag divus”.

I.Circene

Nē, nu tad ir „vairākums”. Bet, lai mēs dabūtu vairākumu, mums ir vajadzīgs atskaites punkts, un tas ir tas, ko es saku. Ja mums ir oficiāla darba grupa un ja mēs rakstām darba grupa, tad vairākums loģiski būtu no oficiālās darba grupas. Kā es atkārtoju vēlreiz, šis nav tas jautājums, kad mēs iecērtam likumā un noliekam, ka tā tam būs būt. Mēs šinī gadījumā paužam vairākuma viedokli. Lai būtu vairākums, var iznākt tā, ka, piemēram, mums šodien piedalās 19 cilvēku, kas ir pierakstījušies. Pagājušajā

reize, aizpagājušajā reizē bija 34, 36. Tas nozīmē, ka mums piedalās ļoti dažāds skaits no tā, kas ir oficiālajā darba grupā, bet mums ir grūti nospriest no tiem, kas nāk kā eksperti, kā nevalstiskais sektors, kā eksperti no dažādām ministrijām. Līdz ar to, lai varētu dabūt darba grupas viedokli, ja būs tāds jautājums, par ko mums būtu jābalso, iespējams, ka tāds nebūs, bet, lai būtu skaidrība par to, kā tam procesam mēs pieejam, teiksim, no loģikas viedokļa, tad par tiem atsevišķiem gadījumiem, ja tādi būtu, tad mēs vienotos, ka tie balsotāji ir tajā oficiālajā darba grupā.
Dace gribēja ko teikt.

D.Buceniece

Man bija priekšlikums. Varbūt tad, kad ir tā fināla sanāksme, protokolā varētu atrunāt visus šos, kas iebilst. Respektīvi, būtu pamata ziņojums, konceptuālie jautājumi; mums ir kaut kāds viedoklis jāpiedāvā – tas tad būtu tas vairākums. Tie, kas nepiekrīt, tie tiek atrunāti šajā svinīgajā protokolā.

I.Circene

Jā, bet darba grupas oficiālie dalībnieki vai kā?

D.Buceniece

Jā, bet, vai tad ir tāds lēmums par oficiālajiem dalībniekiem?

I.Circene

Mēs taču nosūtījām arī jums, padomei, jau sen senos laikos, oktobrī.

D.Buceniece

Bet tas nav lēmuma formāts.

I.Circene

Kā? Tā ir komisija, kas to ir lēmusi. Kāds vēl?

D.Buceniece

Okei [labi].

I.Circene

Lienīte.

L.Liepīņa

Būtu vēl viens priekšlikums. Es nezinu, cik tas ir sarežģīti vai vienkārši, bet varētu arī apkopot un ļautu lemt tiem, kas ir bijuši visas, izņemot, teiksim, vienu reizi, kas ir sekojuši diskusijām.

I.Circene

Nē, nu, mans viedoklis ir, ka šī darba grupa, kurā varēja pieteikties jebkurš, tad nu gala rezultātā, kad mūsu Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija apstiprināja darba grupas sastāvu, tad to mēs ņemam kā pamata. Man ir tāds priekšlikums, jo pretējā gadījumā kāds varbūt nepierakstās, nepiedalās vai ir saslīmis un tad zaudē savu teikšanas iespēju, bet nu..

A.Cālīte-Duļevska

Varbūt mēs varam vienoties, kā tiesā dara..

I.Circene

Jā, jā, bet te ir runa par atskaites pozīciju, no kā ir tās atsevišķās domas.

A.Cālīte-Duļevska

Par konceptuālajiem punktiem..

I.Circene

Darba grupa vai jebkurš, kurš nāk? Jā, tas ir jautājums – darba grupa, kura ir formulēta kā darba grupa.

A.Cālīte-Duļevska

Vēl jau laika gaitā no šīs var veidot vēl neskaitāmas grupas..

I.Circene

Mēs varam turpināt publiskas diskusijas vispār divu gadu garumā, un es domāju, ka tas nāktu tikai par labu.

Bet, paldies Dievam, paldies dalībniekiem, mēs tuvojamies kādam gala dokumentam. Es domāju, ka īstenībā jau nav nemaz tik viegli katru pirmdienu atbrīvot visus citus darbus, lai piedalītos šeit. Es no tiesas jums saku lielu paldies jums visiem, kuri ir raduši iespēju un laiku, lai piedalītos. Es domāju, ka tam ir ļoti liela nozīme sabiedrības viedokļa veidošanā un arī, lai uzlabotu likumdošanu. Tā, ka paldies.

Ja mēs esam vienojušies par šiem principiem, ka jūs piekrītat, ka mūsu mediju eksperti gatavo šo ziņojumu. Katram ir iespēja piedalīties ar saviem pienesumiem un priekšlikumiem, tad droši vien kontaktējoties ar Intu. Tad, kad būs gatavs šis priekšziņojums, melnraksts, tad katrs varēs izteikt savu viedokli, ja grib uzlabot, un tad 2.februāris būtu tad, kad mēs nāktu kopā.. 25.janvāris ir nākamā pirmdiena, tad ir šis uzmetums.

J.Domburs

Nē, tas nav iespējams.

I.Circene

Tad mēs varbūt nemaz nenākam nākamajā pirmdienā?

J.Domburs

Mēs nākam.

[Klusums].

I.Circene

Kā? *[Klusums].*

I.Brikše

Patiesībā 25. *[janvārī]* ir pirmās versijas kārtīgs skelets ar precizējumiem. 25. jūn vienkārši neizlasīsit tekstu, kurš būs uzrakstīts.

I.Circene

Es saprotu no tā, kā mēs vienojamies vēl pirms jaunā gada, ka 25. ir šis pirmais uzmetums, par ko grupa runā. Tā kā es nākamajā pirmdienā neesmu, es tieši tādēļ

gribu to visu precizēt. Es lūdzu Intu, ka viņa vadītu šo nākamo sēdi un būtu šis pirmais uzmetums. Es ar to iepazīšos elektroniski, un tad, kad mēs nāksim 2.februārī, tad varētu pieņemt, ka ap to skeletu ir apaugusi arī miesa. Ja?

Labi, paldies! Ir jau pāri plkst. 12:00. Tiekamies nākamajā pirmdienā. Paldies jums visiem!

Sēde slēgta plkst. 12:05.